

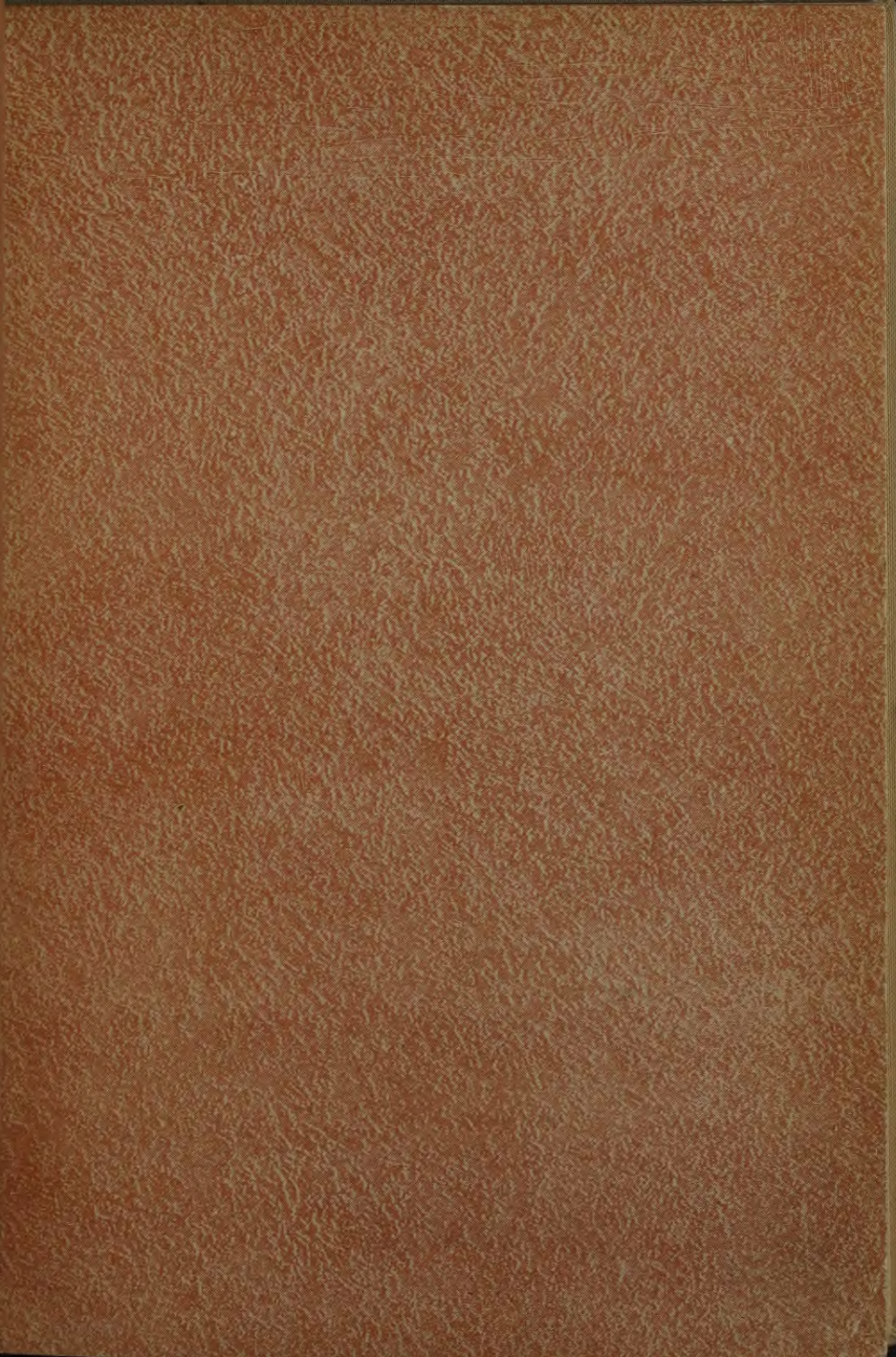
A
L 5061
Ādamsons, E.
Ģērboņi.

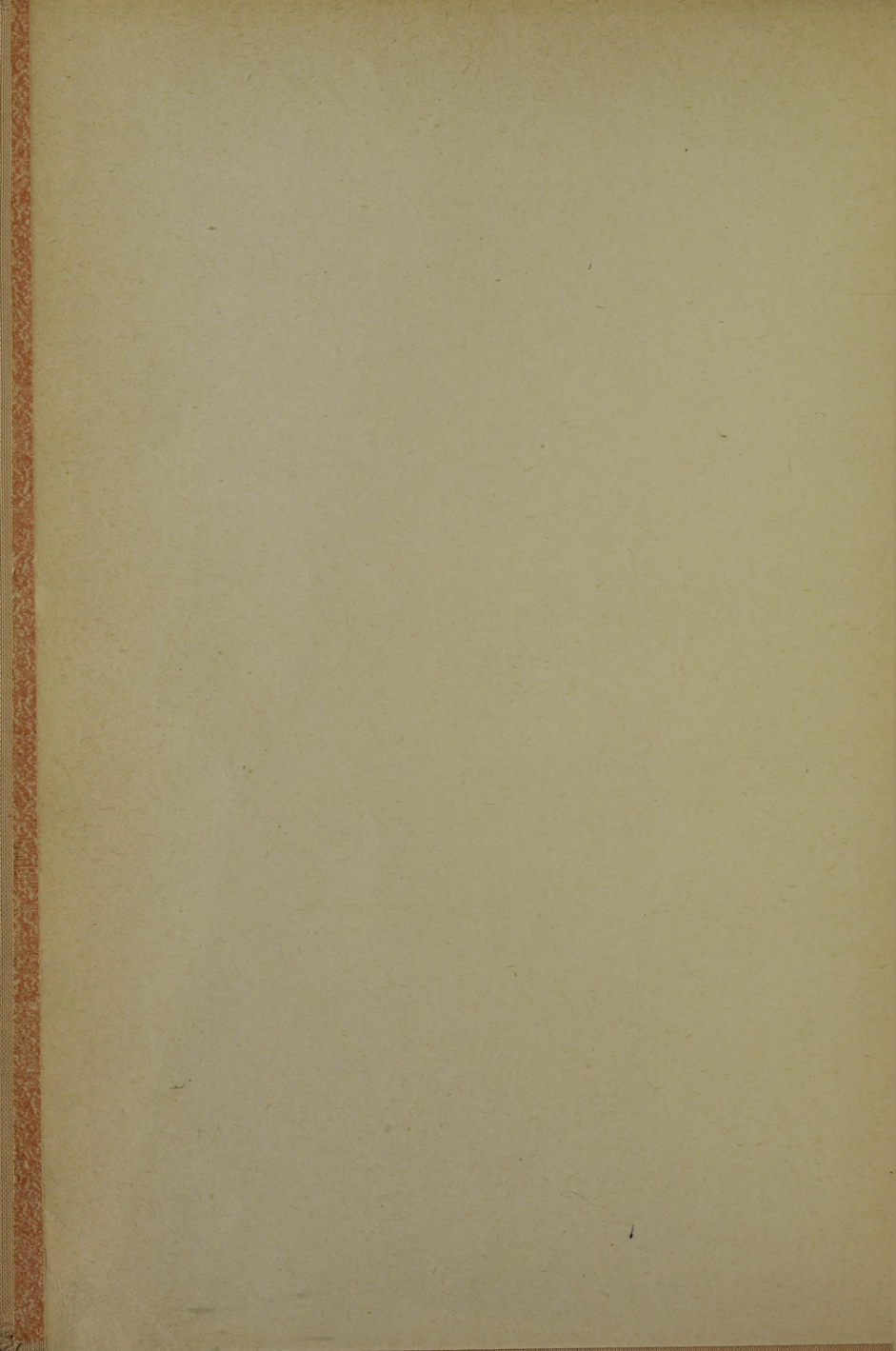
R. 1937.

4-

59-28.222

A2

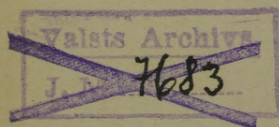
10

A
5061

ERIKS ĀDAMSONS

ĢERBONI

DZEJAS

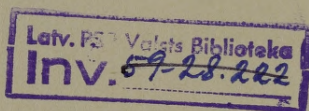

1937

GRĀMATU APGĀDNIECĪBA A. GULBIS, RĪGĀ

VĀKU ZĪMĒJIS

ANŠLAVS EGLĪTIS

0306122359

0306

GERBONİ

KĒNIŅI.

Ar zeltītām līlijām, sarkanām lauvām
Tiek greznoti ģerboņi ķēnišķīgie.
Gar dzeltēniem korāļiem, apkrauti tauvām,
Trauc kuģi un dodas pie valdniekiem tie —

Ar muskatu riekstiem un sudraba krāvām,
Ar rožkokiem flotes pie ķēniņiem trauc.
Tie valda pār pilsētām, mežiem un pļavām,
Un ļaužu un lopu tiem bezgala daudz.

Tiem vulkāni pieder un raktuves dziļas,
Kur tumsībā veseļu troksnis dun skaļš —
No akmeņiem brūndzeltēns topass tur šķīļas,
Gaišsarkanais labradors, malachīts zaļš.

Tie kaŗo, jo bagāti viņi pārlieku:
Tiem svins ir un kapars, tiem bronza un vaŗš,
Un melnas un rožainas pārles ar prieku
Tie dāvina sievām, kad galā ir kaŗš.

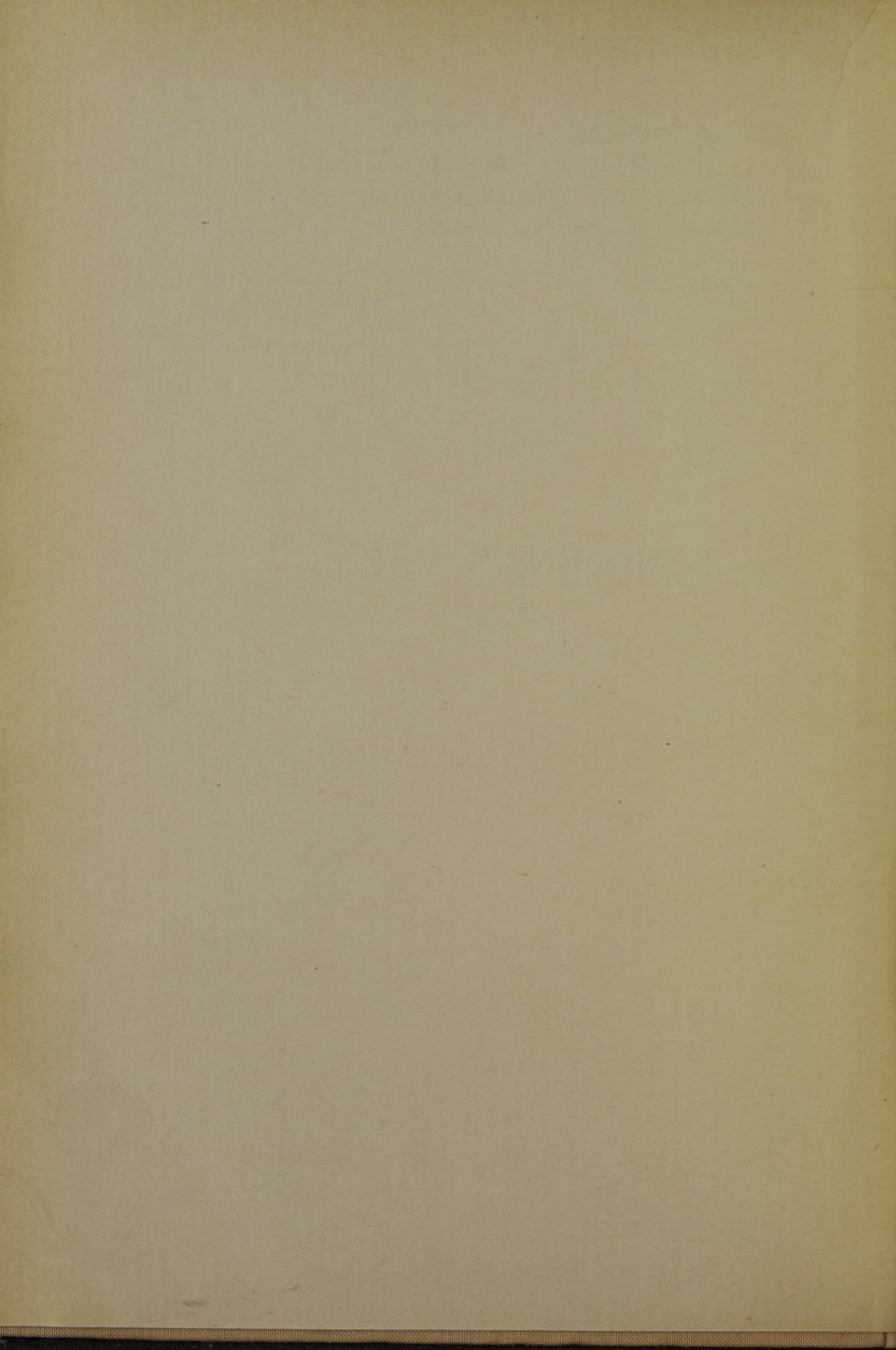
Tie kājas ar baznīcas ūdeni svaida,
Un kalpi no oniksa traukiem lej to.
Pat drūmākie lielkungi bijīgi smaida,
Kad likumus ķēniņi apzīmogo.

Augt godībā, robežas izplest tiem sokas,
Tos biszāles, vīrāks un asinis vij,
Līdz beidzot ar smaržzālēm priesteru rokas
Steidz balzamēt tos, kas reiz vareni bij.

Tik dzejniekiem pieder kā ķēniņiem valstis,
Kaut audekla drānās gar tulpēm tie klīst,
Bet augstāk par kalniem tiem paceļas balsis
Un aizskan pār tautām, kad mīl tie vai nīst.

Ir mīlīgas dziesmas tā aizskan, ir skaļas,
Kas šalkt it kā avots vai okeans zin,
Un uzklausa dzejniekus pasaules daļas,
Un gadsimti pāiet, bet viņus vēl min.

MIKĒNAS VĀZE

MIKĒNAS VĀZE.

Ar avotūdeni, Mikēnas vāzē lietu,
Prom Nikarete skrej,
Jo skits uz pēdām tai, lai cik tā ātri ietu,
Un bezbēdīgi smej,
Kad ūdens vāzē šlakst un pāri malām lejas,
Kaut trauku veikli ceļ —
Tā tanagriete bēgt no skita aizkavējas,
Un vāzi viņa peļ.
Tai bailēs rokas dreb un nesatur vairs trauku,
Kas krīt un drumslās drūp,
Bet skitam, vairāk vēl, kā žēlot vāzi jauku,
Gūt Nikareti rūp.
— Lai slava, vāze, tev, — teic viņš, — kas aizkavēji
Šai tanagrietei bēgt!
Pie tavām drumstalām, ko taupīs kaŗš un vēji,
Ļauj viņu rokās slēgt! —
Gan Nikarete vēl no skita atgaiņājas,
Gan mulst, gan kliegz, gan tvīkst,
Bet rāmāka drīz top, līdz pretoties tā stājas
Un skita rokās slīgst.

Ar miršu vainagu tai klāti valgie mati,
Kas tumšsarkani viz,
Un ļaunam barbaram tās vijolišu skati
Sāk uzsmaidīt jau drīz.
— Kā sejai brūnajai tā baigie skūpstī tīkas!
Vai ir tik straujš vēl cits? —
Tā domā: — Labi gan, ka sita drumslās sīkās
Mikēnas vāzi skits! —

DIONISA FLAUTAS.

No vītolmizām reiz trīs flautas darināja
Sev jautrais Dioniss un stabulēdams gāja
Ar lapukritu prom līdz pašiem Apenīniem
Tāpat pēc romnieku, kā grieķu jauniem vīniem.
Pie kāda avota, kas apklusis sen bija,
Drīz skaistu tēbieti viņš skumstam ieraudzīja.
— Pie Afrodites, — tad tas teica, — dzīve dota,
Lai milā tiktu tā un vīnā izsappota! —
Trīs flautās Dioniss tad ilgi stabulēja,
Līdz skaistā tēbiete to maigi iemīlēja.
Tā jautrais Dioniss, vīts brūnām vīnā stīgām,
Arvienu ciemos iet pie dvēslēm nelaimīgām.

BIŠU ROMANCE.

Līdzīgi mākonim skrej,
mīlīgas vēsmas ko paijā,
Bišu spiets, rītvēja dzīts,
Zeltainā plīvurī tīts.
Bites, vai piedzimstot jūs
gaišzilās jacintes aijā,
Vai arī skūpstī, varbūt,
Flauta ko Atbalsij sūt'?

Saulainais jacintes zieds,
dūja ko aplido jautri,
Pasteidzies nožāvēt drīz
Rasu, kas ziedlapās viz,
Mirtila, bite, jau nāk
lūpas tev noskūpstīt kautri,
Zeltaino vīnu tā sūks,
Apreibs un mīlīgi dūks.

Mirtila, pārgalve tu,
spārnotām kājām jo naskām
Laiks tev pie pļavmalas nākt,
Sezamu narcisēs vākt!
Ambru tad noglabāt dod
smalkam un mīkstajam vaskam —
Medus vīns sapņus kad sniegs,
Būs arī pašai tev prieks.

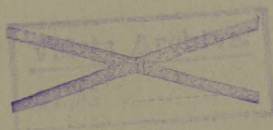
Vieglāk kā pakalnu sniegs
lido ar draudzenēm kopā,
Vieglāk kā sapnis, ko jauž
Tauriņš, kas narcisēs snauž!
Mākoņiem sprogas kad aug,
misku no ziediem nes stropā,
Zeltainas lāstekas kur
Karāle spārngalos tur.

DĀFNE UN APOLONS.

Pār galvu rozēs met, smeļ zelta vīna kausā
Un pārgalvībai vaļū ļauj,
Ne skaidram saprātam, bet akli sirdij klausā
Tas, kuŗu tanagriete skauj.
Pat Apolonam ar', kad Dāfni — nimfu maigu —
Bij redzējis, prāts sāka zust:
Viņš nimfai dāvāja te asfodeli svaigu,
Te savus glāstus lika just,
Tai visur sekoja gan priekā, kaislē drūmā,
Un velti bēgt tā lūkoja,
Kā vētrā miršu koks līdz gurdā izmisumā
Lūgt skaisto dievu sāka tā:
— Par lauru, Apolon, ai, pārvērti jel mani,
Ko kalnu vēji veldzinās,
Ko pielūgs mīlnieki un rāmie avju gani,
Kad padzert ganāmpulks tiem stās! —
Tā lūdzās, raudāja un as'ras nenožuva,
Kaut skaistais dievs tik tīkams bij,
Līdz Dāfne pārvērtās un drīz par lauru kļuva,
Kas Apolona pieri vij.

LŪGŠANA ROZES PUMPURAM.

Reiz Batils nosēdās rožkoka vēsā ēnā
Un lūdza balsī lēnā:
— Veļ, pumpur, galotni kā acis Pans, kas snauž
Un nimfas skatu jauž!
Nevis no ausmas veļ — no maniem skatieniem,
Kad skumjas piemīt tiem;
Nevis no rāsas veļ — no manām asarām,
Kad mīla piemīt tām;
Nevis no vēsmām veļ — no lūgšanām, kad skan
Tās visumaigāk man! —
Un pumpurs sacīja: — Mans zieds, kad atvērsos,
Tev mūžam laimi dos. —
Rožpumpurs atvērās. To Batils noskūpstīja
Un mūžam laimīgs bija.

0306122359

PIE JŪRAS.

Jau Dzeifirs pārgalvis pār viļņiem ceļu mēro,
Un foiniķiešu bars, kas buŗu kuģī sēd,
Ar skumjām ardievām vēl skaļo krastu vēro,
Kur tos pie hetērām un vīna ielas ved.
„Lamfito, jāšķīŗas,“ teic viens. „Ai Hipolita,
Ardiev!“ tā otrs teic, „sauc mani zeme cita!“
Bet ceļavējš kad ņemts, gaist skumjas viņiem spēji—
Par ostu mīlākas top bangas, miglas, vēji,
Un kad no jauna tie redz plašo viļņojumu,
Tie aizmirst kitāŗas, klāj smaidi seju drūmu —
Un skaļās gaviļēs dūn tumšsarkanās buŗas —
Un foiniķieši dzied un trauc pie zilās jūŗas!

FRĪNA ATĒNĀS.

Nes greznās nestuvēs tumšbrūnie vergi Frīnu
Pa ielām Atēnās, kur ļaužu burzma trauc:
Steidz karavīru pulks, ved zemnieks augļus, vīnu
Un ceļu atbrīvot sev gājējiem tas sauc.
Un tur uz akmeņiem guļ asfodele kāda,
Ko samīn pakavi un kājas jau gandrīz,
Bet Frīna ziedu šo vēl laikā vergiem rāda
Un pavēl pasniegt to, un zieds tai rokā drīz.
Te Frīna jaunekli redz ielā nākam staltu,
Kas daiļo hetēru pilns ilgām bikli sveic,
Un Frīna ņem un sviež tam asfodeli baltu
Un smeļ, kad laimīgs zēns, un šādus vārdus teic:
„Šī asfodele, draugs, ir sūtne laimei lielai,
Tā sapni piepilda, ko sapņot mīl ik vīrs,
Bet viegli varēja šis zieds kļūt upurs ielai
Un neievērots mirt tik daiļš, tik maigs, tik tīrs...”

RAŽAS VĀCĒJS.

Reiz druvā klejoja ar sirpi Narciss klusi,
Un garlaicīgs tam bija vaigs.
Vēl snauda Demetra, no ražas apreibusi,
Kas garoja kā vīrāks maigs,
Un Nareiss domāja: „Lai druva briest vēl drusku,
Vēl saule apspulgot to var,
Kamēr ik zelta grauds daudz saldāks taps par musku—
Lai sirpis mans tad vārpas skar!
Un laiski atgulās viņš eljas koka ēnā,
Kur pārņēma to ātri miegs.
Ir cīruls gādāja, ir lapu šalka lēnā,
Lai sapnis tam tur būtu liegs.
Un sapnī redzēja viņš skaistāko no skaistām,
Kas nektāru tam deva dzert.
Skumjš Narciss pamodās, jo juta sapni gaistam,
Kaut skaistuli tas alka tvert.

„Bij dievu dzēriens tai,“ viņš teica balsī drūmā,
„Kā varētu pie viņas kļūt?“
Te cīruls dziedāja tam šādi rožu krūmā:
„Tu vari to, ko vēlies gūt,
Ja sirpi paņemsi un čakli kopsi druvu!
Pie avota pēc darba ej —
Zem eljas koka tur būs skaistule tev tuvu,
Kas nektāru tev sapnī lej.“
Nu Narciss strādāja, līdz saule devās dusā
Un apsegs tai bij sarkans riets.
Pie zemes avota viņš aizgāja tad klusā,
Un ūdens, vītolmizā liets,
Vēl saldāks Narcisam par vecu vīnu likās —
Tas bija dievu dzēriens jauks!
Un vēsā ēnā tam kā tagad dusēt tikās,
Kad nokopts bija plašais lauks!

Un nīpram Erotam pār mauriem rasā svaigiem
Tur patika drīz atlidot,
Viņš teica Narcisam un smējās tukliem vaigiem
Un mazu līru steidzās dot.
„Trīs stīgas līrai šai — lai vēsma glāsta vienu,
Un otru ļauj, lai cīruls skar,
Bet trešo stīgu, draugs, sev paturi arvienu —
To skandināt tev pirksti var!“
Tā Narciss darīja. Kad stīgu skāra roka,
Drīz līra dziedāja labprāt:
„Pie ražas vācēja, kas dus zem eljas koka,
Visskaistākā, jel steidzies klāt!“
Kad Narciss nojauta, ka tā ap viņu staigā,
Tam zuda darba gurdums skarbs,
Bet kas bij skaistule? O, sapņa būtne maigā
Bij atdusa, kad paveikts darbs.

PANS UN ECHO.

Pans.

Kā roze strūklakā, man šķiet, tev, Echo, seja —
Kas esi tu, ko dzird ik gans, kad flauta rimst?

Echo.

Ir jauka mākoņu un vēsmu vieglā deja —
No tās, kad stabulē tu birzē, Echo dzimst.

Pans.

Kur ir ar ēteru un ambru pilnā telpa,
Kur sudrabplīvuros tev dejot patikas?

Echo.

Es viegli aizsteidzos kā flautas tīrā elpa
Pār vaņavīksni pat, man spārni — nopūtas.

Pans.

Kaut vakaros, kad skumt man tīk, es saredzētu,
Kā Dzefīrs nebēdnis pār birzēm tevi nes!

Echo.

Kā zelta puteklis ja gaisos diet tu spētu,
Pat tad tu nejaustu, kur mirklī gaistu es.

Pans.

Kaut maiga gūstekne tu manām plaukstām kļūtu —
Es flautu spēlētu, tu atbildētu man!

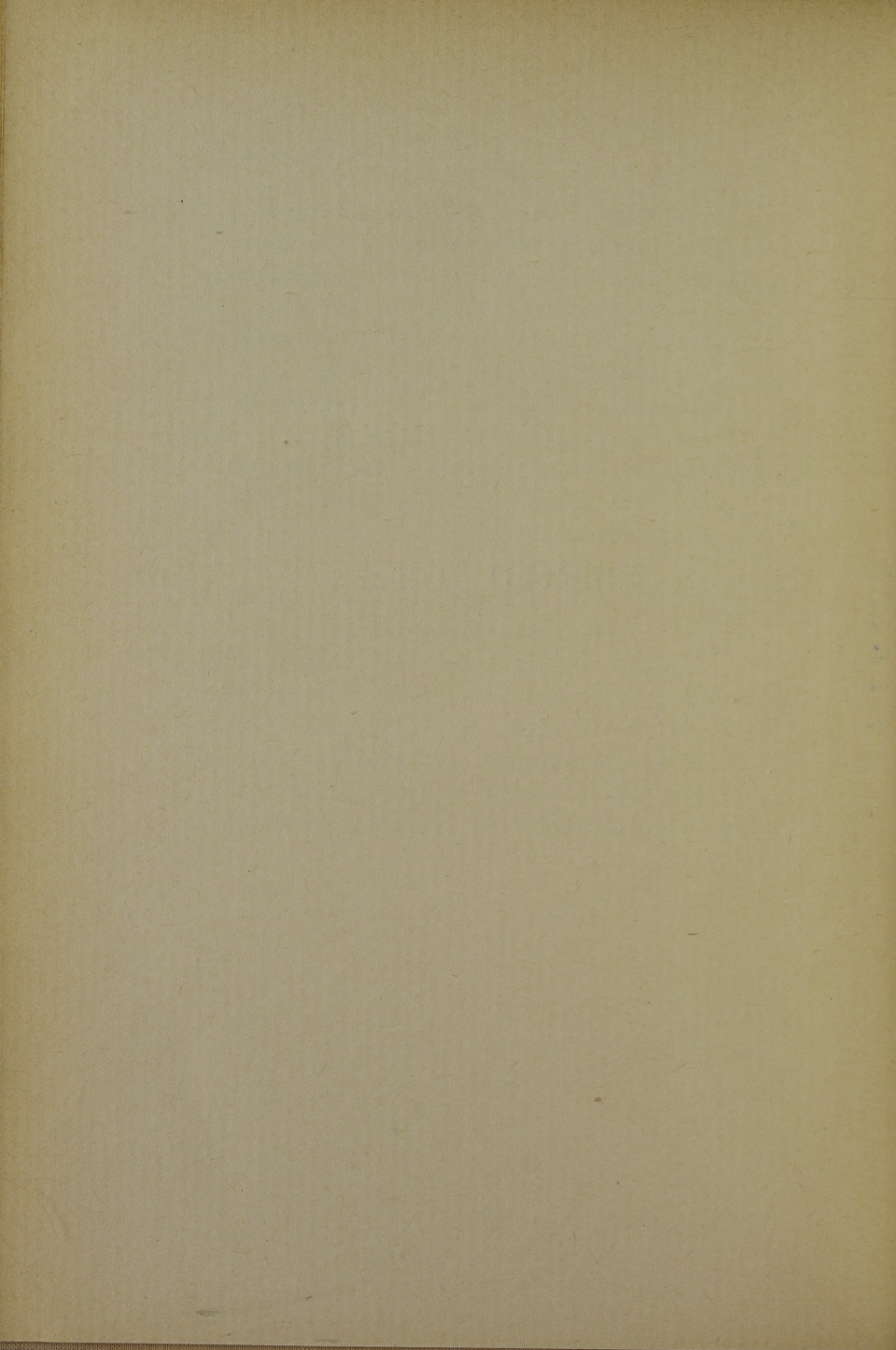
Echo.

Pat tad, ja plaukstas tev kā lotoslapas būtu,
Es viņās izdzistu kā elpa dziest, ak Pan!

CIKLAMĒNS.

Reiz dzejnieks Hiacints Laīsā iemilējās
Un mežā klejoja no klusām skumjām dzīts,
Jo korintietei viņš gan dziedāja, gan smējās,
Bet palika arvien no tās viņš nepazīts.
Tā klīdzams Hiacints pie akas aizmaldījās,
Ap kuŗu ziedēja gaišzila cīklamēns,
Un dzejnieks vērīgāk te pēkšņi ieklausījās,
Līdz dzirdēja, ka šalc no akas avots sens:
— Ņem cīklamēnu, draugs, kamēr vēl nav par vēlu,
Un mīlas asaras pār zieda lapām lej
Un rāmā vakarā ar rīeta pirmo kvēlu
Pie korintietes prom ar cīklamēnu ej! —
Ko avots sacīja, to dzejnieks izdarīja,
No labā padoma bezgala priecināts:
Laīsas mājokli tas sasniedzis jau bija
Pirms sarkans palags tiek pār jūru rīetam klāts,
Un zieda garojums kad korintietī skāva,
Tā sacīja un pilns bij maiguma tās skats:
— Patiesi, Hiacint, no mūzas dziesma tava,
No Erota tavs smaids, bet cīklamēns — tu pats! —

ASFODELES

TABAKAS ELĒGIJA.

Ar tabaku saldu es apreibinos,
Ar dienvīdus tabaku maigu —
Un smēķējot prātā man dīvainas domas
Kā sarkani papagaiļbaloži nāk,
Kad dūmi prom aizkūp gar vaigu.

Pie tulpēm es smaidīdams pieradinos,
Pie sarkanām, rožainām, brūnām,
Jo ilgi man vajadzēs dusēt zem tulpēm
Kā āpsim, kas ierokas lapās un snauž
Pie siltām, pie mīlīgām sūnām.

Reiz pietupās bite uz nelķes labprāt
Un apāva zeltītu zeķi —
Es toreiz ar sievieti skūpstījos maigi
Un apreibis biju kā austrumu zēns,
Kad kūpēt sāk kaņepes sveķi —

Jo toreiz pēc laimes es dzinos arvien
Tik negudrs, savāds un mundrs.
Kā arābu gazele mimozu birzē
Tā paskrēja gaŗām un neguvu to —
Es — vārīgs un zilacains pundurs!

Es gribēju tad, lai pār mani krīt zelts
Kā ūdeņi karsti pār slūžām,
Un slava kā greznas un violēts purpurs
Simts varenām krokām lai mani drīz vij —
Bet tā jau man nebūs ne mūžam!

Ak Ninīve lepnā, cik baigs bij tavs gals,
Tu ķēniņu dzīru zieds lekns!
Ak marmora pilsēta! Netikums dzeltēns
Reiz aprija tevi — pirms aizdegās rīts —
Kā lotosu begemots trekns.

Man dzīve reiz šķita daudz lepnāka vēl,
Kur dārgumu netrūkst, ne prieka.
Bet sarkanais krustknābis sēdēja eglē
Un, ciekurā iecirzdams, sacīja pikts:
— Mans draugs, tev jau nebūs nenieka! —

Kūp tabaka. Zemei nu piederu es,
Kā papagaiļbalodis brīvei.
Krīt lapas. Nu beidzot man netrūkst vairs zelta,
Kad lēni pār mani nāk bezgalīgs miegs —
Es saku: — Lai miera skūpsts dzīvei! —

PĒDĒJĀS DIENĀS.

Mums vaiņags jacintēs kā agrā pavasarī,
O, dienās pēdējās ap pieri nav vairs vīts.
Mēs gurdi vērojam: top kaili koku zari,
Jo nāk, kā priesteris tērpts zeltā, Lapukrits.

Kā rudens vakaram, kā asfodelei bālai,
Tāds dienām pēdējām ir tīkams skumīgums,
Kad klausām atmiņām kā mežu Echo tālai,
Kad Vienaldzība sēd un klusē blakus mums.

Ap pieri vēl vienreiz lai vijolītes pinam:
Drīz matus pirmais sniegs vai ābeļziedi klās.
Pa upi laiva brauc — bet vai mēs skaidri zinām,
Vai augļus prom tā ved, vai dienas pēdējās?..

KAL IT KĀ DZEŅI ZELTKAĻI NAUDU.

Kaļ it kā dzeņi zeltkaļi naudu
Un ilgi klausās, vai labi skan —
Tā mīlas dziesmas ar maigu baudu
No košām lūpām tīk dzirdēt man.

Vīns, skūpstī, dziesmas tās košas dara,
Līdz jaukās lūpas ņems viegli kaps,
Ņems avenu krāsu tām laika vara,
Kā piparmētras tās vēsas taps.

Bet man ap kapu pulks bērnu klaigās
Un smies un runās, lai dzirdu es —
Draugs mīlas dziesmām, ka lūpas maigās
Arvienu dzīvo kā magones.

DĀRZNIEKA ELĒGIJA.

Lūk, bite, medu nesot, piekususi;
Vēl saldāks gurdēnums ir sirdī man —
Starp puķu kāpostiem es miršu klusi,
Kad lefkojas ap turku pupām tvan.

Jā, mūžība pie ķirbjiem paņems mani,
Kur saulpuķes pār flokšiem galvas ceļ,
Un flokši balti, flokši gaišsarkani
Visnotaļ ceļam pēdīgājam zeļ.

Jau plūmes zilas, zaļganas un sārtas
Pie zariem sažūst, melnas top un krīt,
Bet šoreiz ne jau manu roku skārtas —
Nē, Lielais Dārznieks sāk tās atraisīt.

Un bumbieži, kas pārpilni ir sulām,
Top tumši brūni pirms tos novākt steidz —
Tie sveicienus no vas'ras dienām bulām
Ar pārbriedušiem āboliem man teic.

Māj skumji lauztās sirdis mātes logā,
Vēl skumjāk kreses dzeltēnās man māj,
Tāpat kā eglītes, kas ieaug žogā,
Un āboliņš, kas manas kājas klāj.

Pie kartupeļiem ieožu es kāri
Vēl kumelišu smaržu maigs un kluss,
Tad paceļu es dobēm rokas pāri
Un svētu gurķus, kāļus, burkānus.

Bet kādēļ skumt? Varbūt, man saule piedos,
Ka es tik ilgi tajā lūkojos.
Balts zirneklis labprāt mīt gaišos ziedos,
Bet man drīz brūno smilšu gultu dos.

Šim mazam dārzam, kur ir sakņu gana,
Es biju kalps un reizē ķēniņš spožs:
Te rabarbera kāts bij skeptrā mana,
Bet ķēnišķīgais ābols — tomāts košs.

Lūk, sarkans tauriņš lidinās ap dillēm,
Bet manī gurdums bezgalīgs ir nu.
Es mūžībā caur milzu pētersilēm
Ar cukurbietēm rokās ieiešu.

MAZA ELEĢIJA.

Vēl maigi lapo dzīves priekā kļavas
Un ceļu malas ēnām vēsina;
Vēl karstā dienvidū aiz lazdu gravas
Pie upes lopi slāpes dzesina;
Vēl dārzos zilās plūmes negatavas,
Un izkopts dziesmu druvas nezina,
Bet man jau jāšķīras no tālām lejām,
No birztalām, no meža daudzām ejām.

SKUMJAS PĒC LAUKIEM.

Jūs, siera puķītes gar rudzu druvu,
Tāpat jūs, gurķu ziedus dzeltēnus,
Reiz jūlijā es redzēju sev tuvu —
Bet kur nu, labie draugi, esat jūs?

Kad devos prom, ar bārkstīm mieži māja,
Drūms rūca ozols, koku Goliāts,
Gaišzilām cepurītēm sveicināja
Man lini — un nu skumīgs ir mans prāts.

Kad nomiršu, lai bērnieki sāk valsi
Un cukurzirnīšus lai jautri ēd,
Bet sēru dziesmu lai ar augstu balsi
Dzied ūsains circenis, kas kaktā sēd.

SONETA PAR VĒSTURI.

Ai Sengrieķija, gudru ganu pastorāle,
Vēls saules rudens, kuŗā lapas nenokrīt,
Bezgala klusa, liela prieka bakchanāle,
Balts Apolona templis, kuŗā ēnas mīt.

Bet viduslaiki — poēma uz papirusa,
Ko apskaidroti mūki ornamentos auž,
Vecs sudrabs, zobens, kuŗu apklāj rūsa,
Kas krustakarotāju baigās cīņās pauž.

Moljēra laikmets — gracioza komēdija,
Ar dāmu smaidiem patētiska elēģija
Par to, kas antīkajās drupās pārdzīvots.

Un franču revolūcija — pēc menueta auka
Pie Robespjēra asiņainā upurtrauka:
Melnš, sarkans, sudrabs — nāve, asins, ešafots.

ZVANS ROLANDS.

Ģentes pilsoņi.

Roland, Roland,
Cēlais zvans!
Mūsu maigais, gudrais gans!
Flandrijā rīb bungas skaņi —
Kārlis V nāk un spāņi,
Kārlis V Ģentes dēls.
Saki, saki, Roland cēls:
Lai to sagaidām ar prieku,
Vai kā ļaunu ienaidnieku?

Lielgabali torņos.

Pilsoņi Ģentē un Flandrijas tauta,
Dzimtenes pilsēta drupās tiks grauta —
Teceļos zobenus asākus darat,
Mirdzošus šķēpus un šautenes skarāt!

Ģentes pilsoņi.

Roland, Roland,
Cēlais zvans!
Mūsu maigais, gudrais gans!
Redzam lielu ugunsgrēku,
Flandrijā ar kaŗaspēku
Kārlim Alba seko līdz.
Roland, tev mums jāpalīdz:
Vai lai miera zvanā sitam,
Vai lai kaujas rindās ritam ?

Lielgabali torņos.

Mākoņi velkas pār Flandriju drūmi,
Druvās un pilsētās paceļas dūmi —
Aizslēdzat vārtus un aizstāvat Ģenti,
Nedodat svešniekam netaisno renti!
Bungas lai aicina pilsoņus kaujā,
Amatnieks bruņās lai augumu skauja,
Zemkopi, stājies pret naidnieku ļaunu,
Pilson', sauc cīņā ir vecu, ir jaunu!

Ģentes pilsoņi.

Roland, Roland,
Cēlais zvans,
Mūsu maigais, gudrais gans!
Flandrijas un Ģentes sargs —
Dzimtenei draud negaiss bargs:
Flandrijā deg vējdzirnavas,
Spāņi posta puķu pļavas.
Dzirdam liелgabalu dārdus —
Saki savus lepnos vārdus !

Z v a n s R o l a n d s.

Ģente! Ai, cik jauki
Rītā cīruls dzied!
Hiacintu lauki
Flandrijā jau zied:
Garojumu saldu
Tālās pļavas sniedz,
Bitēm medus galdu
Ziedi neaizliedz.
Ģentes stipros vārtus
Kārlim atverat!
Šķēpus neaizskārtus
Tulpēm rotājat!
Karogus vēl plandat,
Lielu prieku teikt,
Svētas dziesmas skandat,
Ģentes dēlu sveikt!
Flandrija, cik jauki
Cīruls dziesmas dzied!
Hiacintu lauki
Dzimtā zemē zied!

Z v a n a a t b a l s i s.

Roland, Roland, saldi rīb,
Ģentes miera zvans,
Tevi rīta ausmā grib
Svētīt Maigais Gans.
Dzimtās zemes klajumos
Lielgabali klust —
Lepnos kaujas karogus
Miera dziesma plūst.

NOSKUMUŠAIS.

- Kam skumsti tu, mans dēls, ej kaŗā cīnīties!
- Vēl vairāk skumšu es, šķēps asinis kad lies.
- Ņem stopu tu tūlīt un eji medībās!
- Vai jautri paliks man, kad mežu briesmas klās?
- Kas gan ar kumeļu tev dīžot liedz un jāt?
- Tas kaujas laukā dus, pie manis nav vairs klāt...
- Nāk tava meitene — tā iemācīs tev smiet.
- Man mīlās nav vairs, māt — ar citu tīk tai iet...

VIEGLPRĀTĪGIE MĪLĒTĀJI.

— Viegla ir dzērve, kas brien
Pa sūnpurvu stalta un sēra,
Bet cik gan augstu tā trauc,
Kad siltzemes projām to sauc!
Rūpēm tā pāri arvien
Es paceļos augstu bezmēra —
Vieglprātīgs pūlēšos būt,
Lai tevi es varētu gūt! —
— Pelēkbrūns apogs ir jauks,
Kam acis kā kapsētas smiltis —
Viegli kā krusas grauds skrien
Viņš virsotnēs eglēm arvien.
Vieglprātīgs mīlētājs, draugs,
Tu, mīlēdams apogu ciltis!
Vieglprāte pūlēšos būt,
Lai tevi es varētu gūt! —

LIELDIENU ROMANCE.

Kad pirmo reiz skrej viegli
pār mitro pļavu gans,
Kur aizplūst sniega strauti,
tad svētku brīdis mans,
Jo vijolišu laukā
Gans stabulēs drīz tā:
— Vai, draudzene tu jaukā,
Vēl esi agrākā? —
Un siltā rīta saule pār pūpoliem tad līs
Un cīruļiem un avīm kā māte uzsmaidīs,
Un līksmam skatam manam
Tā maigu spulgu dos,
Bet strazdi nesīs ganam
Prom manus vārdus šos:

— Mans draugs, kā agrāk liksme
tīk tavai nebēdnei,
Jo mazās, karstās lūpas
kā agrāk kvēl un smeļ.
Lūk, sārtās tulpes maigi
Zem rīta saules smaida —
Kā senāk mani vaigi
Tā tavus skūpstus gaida.
Tev gribu raibas olas
un vijolītes dot,
Ja nāksi mani augsti
un strauji izšūpot.
Nekad man prātā nenāk,
Ka beigsim mīlēt mēs.
Mans draugs, viss ir kā senāk —
Nāc atkal šūpolēs! —

ZVEJNIEKA UN KONFEKŠU TINĒJAS KĀZAS.

Kam, tumšzaļās bangas, tā putojat jūs,
Kam ņūcat tā svētdienā šādā,
Kad zvejniekam kāzas ar meiteni būs,
Kas konfekšu fabrikā strādā?

Ar tvaikoni mazu, kam skurstenis kūp
Kā lielgabals kaujā ar būriem,
Jau laikus šurp ierasties paziņām rūp
No pilsētas senlaiku mūriem.

Lūk, cienīgi fabrikas meistari spiež
Jau līgavai roku pie ķiršiem,
Kur konfektes krāsainos papīros sviež
Tā bērniem, kas skraida pār viršiem.

Uz konfektes vienas ir uzzīmēts pāvs,
Uz otras kāds kamielis snaudošs,
Uz trešās kails romiešu jaunavas stāvs,
Uz ceturtās beduīns draudošs.

Valsts Arhīvs

J. N.

Un zvejnieks tad meitenes pacienāt zin,
Bet līgava zvejniekus brašus.
Čukst puīši: — Tā konfektes fabrikā tin! —
Čukst meitas: — Tas žāvēt prot lašus! —

Bet nopūšas zvejnieks, un skumīgi tad
Viņš uzlūko viesus pie galda,
Jo dzīve nav bijusi tam vēl nekad
Kā ienācies oranžs tik salda.

Jauns matrozis stāsta par flotēm, kas trauc
Gar auglīgām dienvidu salām,
Tad nogaršot Skotijas degvīnu sauc
Un biķerus pilda līdz malām.

Dur degvīns kā odze, kā čūska tas dzeļ,
Līdz viesi drīz pacelt sāk balsis,
Bet dūres vēl augstāk pār galvām tie ceļ,
Un vidū tiek pārtraukts maigs valsis.

Kliedz meitenes žirgtās, kad pudeles plīst,
Jo spēkojas puīši un strīdas,
Un samīn tie kalnes, kas istabās vīst,
Un ezera rozes uz grīdas.

Bet matrozis zagšus gar paegļiem iet
Ar konfekšu tinēju ņipro —
Un sāk tā aiz mурdiem kā nebēdne smiet
Un skūpstas ar matrozi stipro.

Tos novēro zvejnieks tik skumīgs, tik kluss,
Jo allaž tam paciesties nākas.
Starp darvotām laivām, kas mierīgi dus,
Tas sēd, kamēr uguņo bākas.

Un bērni pie viņa tad smiedamies nāk,
Kaut viņam tā netīkas smiekli.
To aplidot konfekšu papīri sāk
Kā tauriņi raibi un viegli.

SONETA PAR DIEVIEM.

Mans posta pavadon', tu prāt, jel mani klausi:
Kam tu kā kamillijs vēl ziedus dieviem nes?
Tie sen jau miruši kā koki pārāk sausi —
Sen Bakchu aizmirsu un bargo Marsu es.

Cerērai, Diānai vairs nekalpoju arī.
Tik mūžam manī dzīvs Milosas Vēnus tēls —
To, mana draudzene, tu radīt manī vari,
Jo dots šai dievieteī mans tīrais asinskvēls,

Ko tu ar dvēseli un maigo miesu radi.
Kamēr tu būsi man, kaut aizies jaunie gadi,
Milosas Vēnuss man nemūžam nenomirs.

Ja tu man zudīsi, kaut arī jauns vēl būšu
Un skūpstus liegākos un siltus glāstus gūšu —
Man pēdējs dieves tēls drīz sīkās drupās irs.

ELEĢIJA.

Tu biji kā Manon' Lesko,
kā Dāma Kamēlijām.
Ai sakat, Lūna, laipnā Sol,
kur viņu atrast var?
Vai Korsikā ir viņas kaps,
slēpts viens starp ēfejvijām,
Vai oranždārzā Sīrijā,
vai fjorda sniegā ar'?

Tu jaukais bērns, man pieder nakts
un vakars, rīts un diena —
Bet tev no Charona tas viss,
kaut tikās tā, jau ņemts.
Pat gaiss, ko ieelpojām mēs
no puķu pļavas siena,
Kad viņā abi dusējām,
vairs elpot nav tev lemts.

Kur ir mans serāfs? Esmu skumjš.
Kam plejādes vēl staigā?
Kam pļaujas, ražas, sniega laiks?
Kam zied vēl jacintes?
Tu Kamēliju Dāma man,
Lesko Manona maigā,
Kur tevi, sakat Lūna, Sol,
ai, atrast varu es?

SMARŽELJAS ELĒĢIJA.

No Sarkanjūras dārza tālā
Smarželju liku atsūtīt,
Kas mani sapnī orientālā
Kā kaljandūmos prata tīt.

Kaut dēvēja par „Nirvanvēju“
Šo smaržu kadifi arvien,
Tās īsto vārdu uzminēju:
Tā tavas ādas smarža vien.

Man roka priekā iedrebējās,
Un nokrita smarželjas trauks.
No drumslām elja ārā lējās,
Un zemē sūcās balzāms jauks.

Mans stāvs pie zemes velti ļima,
Lai lūpām elju uztvertu —
Smarželja dziļi zemē grima,
Tāpat kā reiz tur grimi tu...

PIRMĀ MĪLA.

Pie mana krusttēva reiz bijām
Pirms daudziem gadiem viesos mēs.
Viņš deva gaišu jānogvīnu
Mums zilās māla krūzītēs
Un rozīnes ar dzeltēnmaizi,
Kad ēsts bij caurumainais siers —
Ai, laipns gardēdis bij krusttēvs,
Lai tam pie svētā Jāņa miers!
Viņš stāstīja par krievu kariem
Ar turkiem un ar japāņiem;
Viņš stāstīja par kļaušu laikiem —
Un savāds skumīgums bij tiem;
Viņš stāstīja par pirmo mīlu —
Un kļuva sapņains drīz un kluss,
Un tad mēs manījām, ka krusttēvs,
No vīna reibis, maigi dus.
Bet, aizmirsis ir kaŗa stāstus,
Ir vīnu un ir rozīnes,
Zem pulksteņa ar svaru bumbām
Tad tevi noskūpstīju es
Un slepus vēroju, ka krusttēvs
Vēl miegā čukst un klusi sten:
„Tā bija bērnu pirmā mīla,
Tā bij tik sen, bezgala sen!..“

.

MAZĀ PUTNA ERICKIŅA DZIESMA.

Kā maza lapsa vīna dārzā
Iezagos es tevī —
Un pats nu ciešu, jo ikbrīdi —
Vai tu raudi, vai tu smeļ —
Es tikai moku sevi.

Kā svētku laivas citiem dienas
Viegli skrej pārlietu;
Man lieli grūtumi ir jānes:
Naidi, skumjas, trūkumi,
Kas laupa katru prieku.

Bet kas par to? Tu mani dēvē
Vēl par erickiņu,
Un man tu esi mazais kaplogs,
Slēģis mans — un atveŗu
Pret rīta sauli viņu.

AKMENS LAIKMETA DZIESMA.

Man saknes labāk tik par augu,
Par cilvēku daudz labāk gars,
Bet garam mīla ir par draugu,
Kā zemei sakne, saknei zars.
Un mīlu rada prieks un mokas —
Kā viens, tā otrs postā rauj.
Tik tad aust rīts, kad roku rokas,
Stāvs stāvu, miesa miesu skauj.
Šīs karstās vītnes saknēm rada,
Kas zemes dziļumu zin paust —
Un prieks, kas šādus brīžus vada,
Kā aizvēstures saule aust. —
Ja tā ir mīla, kuņģa valda
Prieks neapēnots, gaišs un jauns,
Bez sāpēm, smaguma, bez malda —
To nepazīdams, kļiedzu ļauns:

„Tik kaislīga deg manī dziņa
Augt mīlā varenam, ciest daudz,
Bezgala atdoties, ka viņa
Ik mirkli mani domām žņaudz
Par mīlu, kas kā sakņu stīgas
Daudz zemes kārtas pārplēst māk
Un it kā plaukstas mežonīgas
Ar zemi koku vienot sāk.
Šīs saknes resnas, it kā bluķi,
Ko tūkstots zemes kārtas sedz;
Pie milzu puķes, milzu puķi
Šais bronza cietos zaros redz.
Šai saknē, kuŗa man kā biedrs,
Kā darva biezas sulas kūp —
Šāds koku mammut, milzu ciedrs,
Šāds klinšakmens, kas nesadrūp,
Par šādu akmens laika vīru,
Viengabalains, liels vēlos kļūt,
Lai pirmatnēju, īstu tīru
Es beidzot mīlu spētu gūt!“
To kļiedzu tev es postā savā
Ar visu, kas vēl manī dzīvs —
Kā milzis būšu mīlā tavā:
Gaišs, varens, gudrs, skaists un brīvs!

BIEZOKNĪ.

Vij zaru zars, vij miesa miesu,
Augu apvij otrs augs —
Tā vijas kopā visas mokas.
Tik sarkans meža vērsis augiem,
Biezokņiem šiem kungs un draugs —
Tam izlausties te cauri sokas.

Tik viņš ar līkiem, asiem ragiem,
Drukns, spēcīgs kokus lauž,
Kā kaplis izcērtas caur zariem.
Tam liānaugi saraustīti
Kaklam apkārt vītnes glauž —
Viņš tiek pie mūža meža saules stariem,

Kur plānāki tiek priedēm kroņi,
Saule slīdz tiem cauri drīz
Pār augstām nezālēm un krūmiem —
Tā ticu — tava mīla ceļu
It kā saule izlauzīs
Līdz maniem murgiem karstiem, drūmiem.

MEŽONĪGAIS PONIJS.

Kur baobaba stumbru apvij
Staipekļainais vīna augs
Tumšsarkans, žuburains un vijīgs,
Mazs, mežonīgs un pinkains ponijs
Auļo, korķu mežiem draugs,
Kā lauva drošs, kā avs tik bijīgs.

Tam kuplā astē sabirst stādi,
Kad viņš skrej, kur skriet nav brīv',
Bet krēpju pinkainā un zelta vilna,
Kas augu dienu aulekšojot,
Ozolzariem pāri plīv,
Drīz pieķeras ar zīlēm pilna.

Kā ugunsgrēks, kā smilšu mākons,
Kas pār palmām valdīt grib,
Zeltsārtos dadžos ponijs auļo —
Un saule it kā biezi sveķi,
It kā darva deg un zib,
Jo lielās magnolijas jāapsauļo.

ZILĀS JŪRAS ZVEJNIEKS.

Te vīns, te augļi, palmas līkst,
dun gongs un meičas dejo,
Bet man tīk labāk ūdens zils,
kur svētais Pēters zvejo,
Daudz labāk patīk airēt man
starp Charibdu un Scilu,
Kur viļņi kuplas putas sit,
jo mīlu jūru zilu.
— Ai gaišais zvejniek, vēroju
labprāt es tavu seju,
Jo tevi sen jau pielūdzu
kā zelta skarabeju.
Ja tu no manis aiziesi
kā ibiss prom no Nīla
Un jautāsi kādreiz, kur es —
to pateiks jūra zila! —
Nāc, ēģiptiešu meitene,
man līdz, ja gribi mannu —
To, kuŗu izredzētie gūst
ar svēta vīna kannu,
Daudz tīklu manā jūrmalā,
un laiva buŗas cilā —
Nāc līdz — mēs abi dosimies
uz zveju jūrā zilā!

— Lai paliek dejas, augļi, vīns —
 es ņemu eljes zaru,
Jo atstāt draugus bagātos
 es vieglu sirdi varu,
Ar labu skaņu gongi dun,
 ja viegli rokās cilā,
Bet zvejniek, vēl daudz tīkamāk
 dun viļņi jūrā zilā!

ZIEMEĻU VINS.

Manā mazā dzimtenē
 egles sirmo, priedes vaidā,
Vētras putnus ziemelis
 rudeņos pār kāpām svaida.
Bikli dārza sētmalā,
 kur kā sidrabs spulgo rasa,
Jānogkrūms ik vasaru
 mazo ražu noņemt prasa.
Un kā dārznieks labs un skumjš
 ogu ražu noņemt eju,
Ogu raža sulas dod,
 kuŗas ādas maisā leju.
Tiklīdz ziema pelēkā
 manai dvēslei top par bālu,
Jānogvīns gaišsarkanais,
 tuvu gūts, nes mani tālu.

Mana vīna dvēsele
dejo, dzied un smeļ ar mēru,
Tikai mīlas viņā daudz,
bet vēl vairāk klusu sēru.
Dzimtās zemes sarkanvīns
skumīgu man dara omu
Un pār pļavām klejot liek
it kā gaigalai gar jomu.

VĒSMAI.

Vēsma, neredzamā fēja,
elpu oranžmaigu,
Glāsti pļavas, glāsti viļņus,
vairāk manu vaigu!
Dari to kā tulpi tīru,
Lai es aizkart spētu līru!
Lidojot un dūcot pārspēj tu
Biti viegli spārnotu.

Vēsma, kad tu pārskrej pāri
rudzu druvām silti,
Putekļi no tavām pēdām —
ambrozijas milti.

Kuģinieki pielūdz tevi:
Buṛām atdodi tu sevi,
Nemitīgā ceļotāja tu,
Elpu mirrēs veldzētu.

Sudrabplīvurotā vēsma,
sapņotāju fēja,
Nāk un gaist kā kaljandūmi
spārni tev un seja.
Vai tu zvaigžņu sūtne lēna?
Burve? Sapņu tulpu ēna?
O tu piemīlīgā, vēsma, tu,
Gaitu viegli spārnotu!

ZVAIGŽŅU ROTAĻAS.

Kad vakars, zvaigžņu saimes nāk
Un debess mauros klist,
Un vieglas rotaļas tās sāk,
Kā katrai tīk un katra māk —
Tām spulgot prieks pirms dzist.

Un zvaigznēm piemīt grācija,
Jo lielais meistars Dievs
Tām gudrus vārdus sacīja
Un pulkā staigāt mācīja
Tā zizlis reiz, paties.

Tā Saturnam ap galvu vīt
Sev aureolu tīk;
Prot Merkurs saules takas mīt,
Bet komētām, kas lejup krīt,
Aust spārnus neapnīk.

Tik Sīrijs spulgo rāmi vien,
Jo ilgas mīļas tam —
Līdz bezgalībai gars tam skrien.
To vēro Lielmeistars arvien,
Tad teic tā zvaigžņājam:

— Tu Sīrij', esi sapņotājs
Un ziemeļblāzmai draugs.
Tev pieder zilais debesklajs
Un ceļš pie manis gaišākais,
Kā vaņāvīksna jauks. —

KUĢI.

Kad karstā naktī debess dzeltēnaina klus,
Un ostā zaļos viļņos kuģi noguruši dus,
Tad izgaistošos mākoņos slej melnos siluetus masti,
Un rupja matrožroka mandolīni trinkšķina tik neparasti.
Virs līmeņa tik purpuraino makreli vēl mana,
Un tikko jaužama ir rāma viļņu šlakstēšana.
Drīz apklust arī tā. Un tad pret maigo zvaigžņojumu
Ik vilnis, pusnovītis zieds dveš nedzirdāmu aizlūgumu.

MAZIE VIĻŅI JŪRMALĀ.

Viļņi jūrmalā, jūs pāži
Lepnām bangām nerātnākie esat.
Baltus lotosziedus daži,
Citi melnas pērles plaukstās nesat.

Vai jums klēpjus eljas svaids,
Kuŗas Poseidōna upurtraukā?
O, kā mīl jūs un jums smaids
Bērni karstā saulē, bardi aukā!

Kādas harfas sudrabotas
Porfīrdzelmēs silfīdas skaŗ tīksmi,
Ka tik skumjas balsis dotas
Jums, kad ejat rotaļās tik līksmi?

Gnomi mazie, nesat delnām
Gliemežus un zelta zivis zaigas!
Smejat vēl ap laivām melnām —
Matroži jums veltīs dziesmas maigas.

Kādām vieglām fēju kājām
Atskrienat pār tālām, skumjām jūrām?
Mīluļi ik kuģotājam,
O, par jums tīk sapņot kaijām, zivīm, buŗām...

CEĻINIEKA EĻĒGIJA.

Es kādreiz ceļošu tālu,
Kad apniks man dzimtenē.
Ko gūšu svešumā? Galu?
Varbūt, bet, varbūt, ka nē!..

Kā šķīvis iezils un lēzens
Man izliksies, jūra, tu —
Pār tevi došos tik grezns
Kā dzeltēnais kakadū.

Ik Hanzas pilsētas ostā
Es teikšu: — Man tīkas te! —
Kā grands, kas varens pat postā,
Es došos tad pasaulē.

Pār daudzām zemēm es steigšu,
Un visas man prieku dos —
Simts tautām labdienas teikšu,
Simts valodās klausīšos.

Bet ļaudīm iešu drīz gaŗām,
Jo nepatiks man neviens —
Draugs dzīrēm, priecīgam baram,
Es palikšu tomēr viens.

Un katrs, kas mani tad satiks,
Teiks: — Skumjš ir šis ceļinieks! —
Tik vaŗavīksna man patiks,
Tik to man būs vērot prieks.

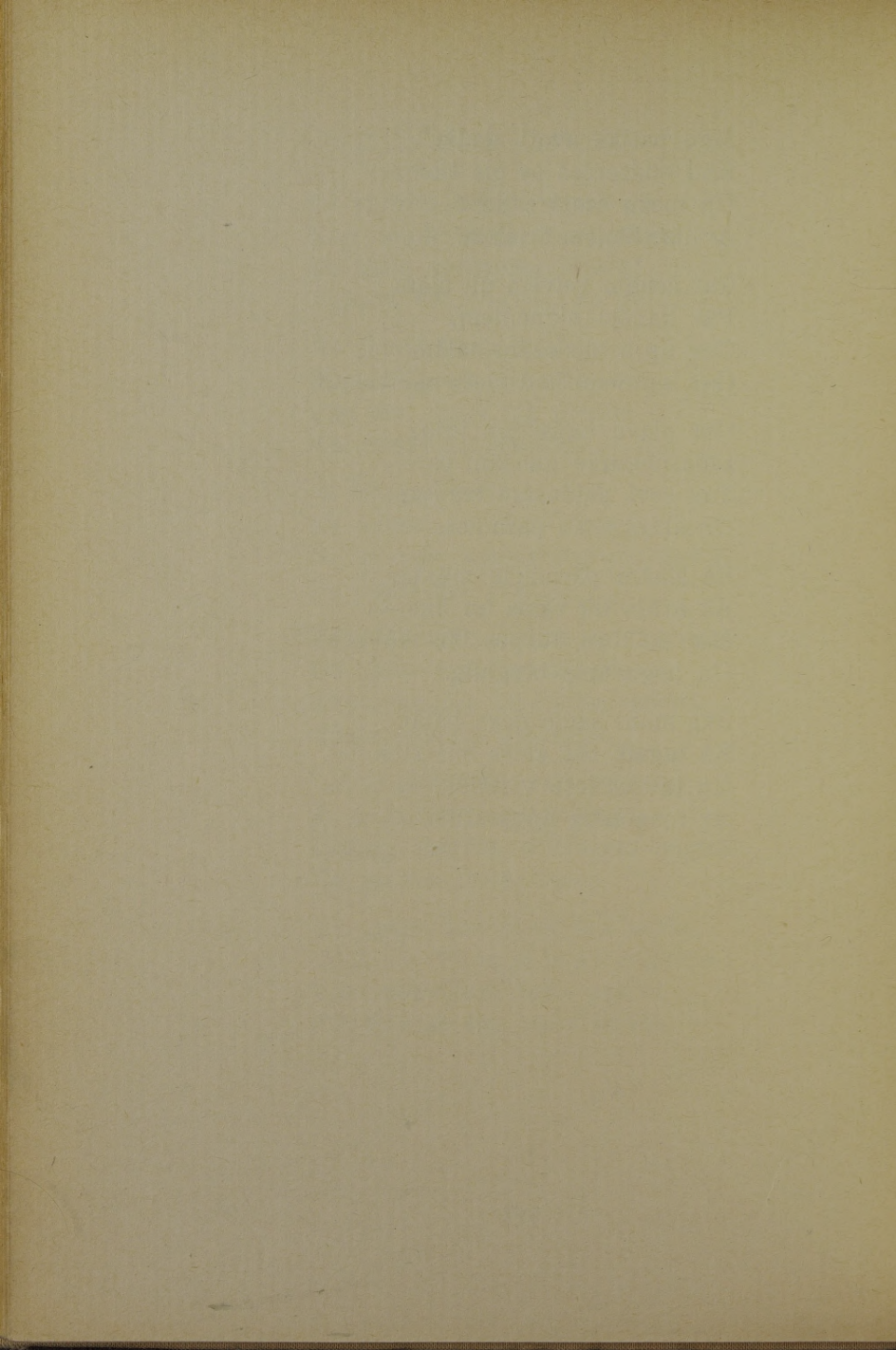
Man patiks avoti skaļie,
Kad nodzeršos es pie tiem,
Un mežu ezeri zaļie
Ar dzeltēniem īrisiem.

Gar senām velvēm un alām
Pār kanēļu akmeņiem,
Gar upju ziedošām salām,
Gar kalniem, kad riets pār tiem,

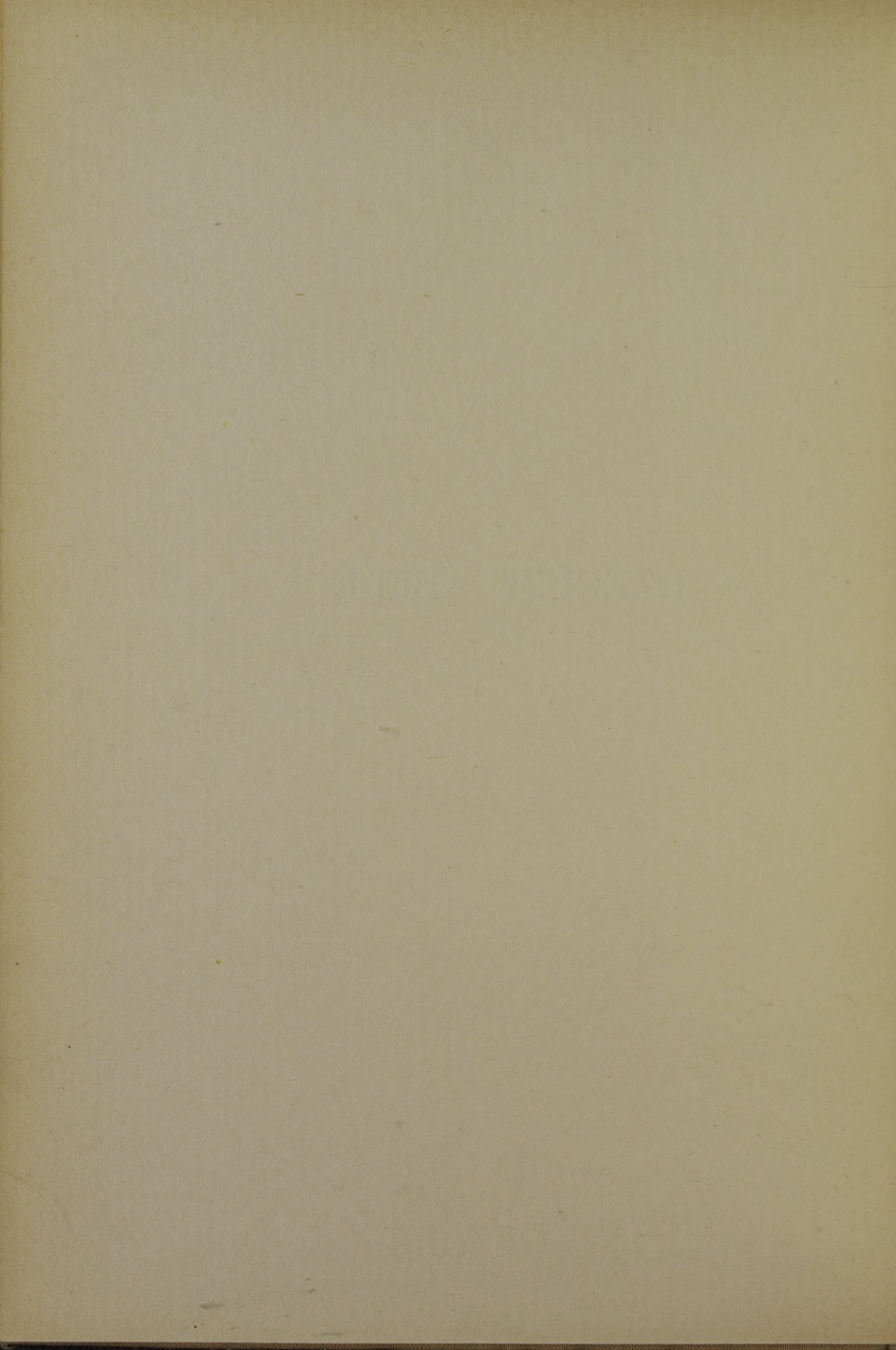
Gar pļavu kapsētām iešu,
Līdz noguršu gaužām es —
Tad sevī paklusām smiešu
Un šķiršos no pasaules.

Es lēnām pārnākšu mājās
Kā arājs tik rāms un līks —
Man knābju kurpes būs kājās
Un nogurums bezgalīgs.

Pār mani saule degs bālāk
Kā tagad, bet gaišs būs rīts —
Un tad es iešu vistālāk,
Ar magonēm apbārstīts.

DZEGŪZE ĀBELĒ

VECTĒVA NĀVE.

Vectēvs, kuŗš ar kokli prot apklusināt lakstīgalu,
Pats ar sevi parunā, pasapņo un brūvē alu:

„Kokli skapī ieslēdzu. Smagi miezis vārpas cilā.
Irbe svelpj un aicina trīsreiz mani sirmā silā.

Dievs tur mani pamielos baltiem zirņiem zelta bļodā,
Saldu vīnu padzert dos, gaiļa stilbus pasniegs podā.“

Dzegūze te ābelē kūko, tuvu pienākusi,
Un zem koka vecaistēvs atsēžas un iemieg klusi.

Sirmā silā vectēvs snauž. Muzejs burvju kokli glabā.
Tagad viņas dziesmas dzied tikai lakstīgala labā.

BALĀDE PAR KAĢA KALPU.

Vai tur pelēks vanags nāk? Vaska sveci dedzu
Sešu zaru lukturī — kaķa kalpu redzu.

— Skudru ace, salti man! Asinis es lēju.
Vilki sniega silos brien — naktis negulēju.

Krāsnī sausas egles sprakst — nāc uz uguns pusi —
Mati sarmā, bārda tev sniegu aplipusi.

— Skudru ace, salti man! Bērzu sacērt smalku!
Ārā snieg un puteņo — sakur bērza malku! —

Logos sudrabmagones — trīskārt siltāk kuru
Lielā maizes krāsnī tev gaišu ugunskuru.

— Skudru ace, salti man! Dod man siena gultu!
Aizšauj, aizšauj durvis ciet rudu rūsas bultu! —

Tev zem mīkstām villainēm magoņgultā ļauju
Snaust uz rožu palaga. Bultu durvīm šauju.

— Aizšauj bultu, skudrace — sudrabbruņās kalnu
Zobenbrāli ieraugu, skautu tērpu baltu. —

Dievs tur nāk, balts apbārstīts debess dzirnu miltu—
Dievs ņems tevi, sasildīs mākoņrijā siltu.

BALĀDE PAR MODERI.

Vara eņģes kapu vārtiem —
 veikli izzogas pa tiem
Modere tumšzilām zeķēm,
 trejiem kupliem lindrakiem.

Tā no muižas deģa kapa
 rozi sārti dzeltēnu
Paņēmusi, žigli mājās
 it kā lapsa aiztek nu.

Rozi ieliek brūnā krūzē,
 tad grib šūt, bet brīnās tā:
— Kādēļ zilais dzīpars neiet
 lielā zelta adatā? —

Met gaišzaļu vizmu mēness,
 sīksprogainās avis blej,
Un ap skalu turētāju
 vējš ar trūdu smaku skrej.

Adata un zilais dzīpars
 gluži balti apsarmo,
Skalu kūlītis sāk kūpēt —
 sastingst pirksti, tverot to.

Modere redz nākam viesi —
pamirusi skatās tā —
Tukšas acis, balti kauli,
krunkains kreklis mugurā.

— Esmu degis, muižas degis, —
kauliem grabot, saka tas,
— Atnācu pēc savas rozes
šurp no kalnu kapsētas! —

Rozi dzeltēno tas paņem,
iet gar sviesta cibām kluss,
Apgāž smago krijas solu,
apož siera riteņus.

Tad gar balto liepas galdu
muižas degis kāpj un te
Pēkšņi gaist, bet bluķa krēslā
tizla iekrīt modere.

EZERGAIĻA BALĀDE.

Vaivāriņu purvā ogotāja klīst —

Smagi noreibst galva, mētras rokās vīst.

Nezin tā vairs ceļu, neredz brūklenes —

Prom gar likiem bērziem maldu zāle nes.

Pēkšņi purvā aizskan ezergaiļa balss :

— Ogotāja žirgtā, ceļam nu ir gals! —

— Padzeltēnais putn, ceļš jau vēl tik jauks:

Man jau vēl tā patīk druva, mežs un lauks! —

— Ogotāja žirgtā, katram ir savs laiks! —

Saka ezergailis zaļkājains un baigs.

— Pagurusi esmu, ezergaili mans! —

Baltā saulē garo vaivāriņu tvans.

Ļūgtā maldu zāle ogotāju skauj.

Bet pār purvu baigi ezergailis mauj.

KARĀ KALPA DZIESMIŅA.

Pakavu jau kumeļš sit —
Steidzies krēpēs ziedus pīt,
Raibus samta sedlus liec,
Pirms aust saule pulkā tiec!
Dzirdi, lakstīgala mostas,
Zobens zib pie zīda jostas —
Kādēļ pulkā nesteidz tu?
— Ai, pēc dzīves noskumstu! —
Kādēļ skumt? Šķēps ir tavs dēls,
Tēvs tev arī — zobens cēls:
Neglābs viens, glābs otrs droši.
— Ai, cik drūmi šalko oši! —

LATVIETES ELĒGIJA.

Māte Dieva dzirņus maļ,
tēvs jau sen kuļ Dieva rijās —
Kādēļ manam arājam
arī acis aizdarījās?

Apkalts veciem dālderiem,
dzērves spalvas kumeļš barā
Skumji klīst bez jātnieka
laukā, medībās un kaŗā.

Rožu deķi nav viņš klāts,
kamēr jātnieks kalnā dusē.
Kokles, cirvis, spriguli,
ratiņš mans un dziesmas klusē.

Te pie priedes raudu es
un pie ciņa naktīs snaužu.
Dienā dzirņus griežu es,
vakaros es sagšas aužu.

Ko lai sagšā ieaužu?

Agrāk zelta skujas audu.

Labprāt as'ras ieaustu,

sudrabbīķerī ko raudu.

Rīgā tirgotāji teiks:

„Sagša austa veiklām delnām,

Bet cik tumšs šis skuju raksts,

darināts no dzijām melnām!“

DZEJNIEKA ELĒĢIJA.

Kam maniem gadiem, gausais laiks.
Vēl pielikts tiks kāds cīpars?
Rūs vecāsmātes adatas,
Un pelē baltais dzīpars —
Tā pelēs manu dziesmu pūrs,
Un rūsēs smalkās spalvas.
Bet skuju vainags zaļš man būs
Uz kapa, ne uz galvas.

Cik maigi bārsta melderis
Caur pirkstiem gaišos miltus!
Vēl maigāk dārznieks ziemā tin
Rožkrūmus drēbēs siltus.
Bet skūpsti ir vismaigāki,
Pēc tiem pilns esmu ilgām —
Tās nepiepildās, tādēļ iet
Es vēlos prom zem smilgām.

Reiz teica man kāds kalnracis:
„Daudz zemē sakņu, rūdu“.
Ēt kapnieks atbildēja skumjš:
„Vēl vairāk zemē trūdu,
Un zemi mīl, kas dusēt grib —
Tik pīšļi, tārpi, kauli,
Tak viss, kas zemē dzīvs un labs,
Alkst dārzinieci sauli.“

Bet zeme dziļi slēpj, varbūt,
Vēl dažu Krētas trauku —
Pie neatraktiem dārgumiem
Es gūšu kapu jauku,
Dod zeme rāvūdeni dzert,
Ēst pūra maizes labās —
Tā arī mani rūpīgi
Kā šūpuls bērnu glabās.

Un satveru es velēnu
Kā maizes klaipu dārgu
Un kurmim lūdzos: „Dobē ņem
Sev līdzī mani vārgu!“
Bet kurmis atbild rāms un kluss
Un viens lien zemes alā:
„Tik tad pie manis, draugs, nāc gaišs,
Kad darbs un mīla galā!“

ELEĢIJA MENCAI.

Teic ardievas, zeltspārne, selgai,
Uz sūkļiem kur stūrmaņi gul,
Un putas kur ziemelis kuļ
Pār muguru zilajai velgai —

Un kuģi kā vērši tur peld,
Kā vērši ar dzintara ragiem.
Tie piķoti. Valzivis lāgiem
Ar astēm mēdz sānos tiem zvelt.

Teic ardievas lielūdēns ceļam,
Kur sarkanās zivtiņas skrej,
Kur skumīgi jūras suns rej,
Kur stādus kā dārzā redz zeļam:

Dažs brūns un dažs pasarkans augs
Tur staro starp dzeltēniem ziediem —
Teic ardievas tiem it kā biedriem,
Pirms saule kā purene plauks,

Un silķēm, ko vētra šurp trenca,
Un lasim, kas vecs ir un baigs,
Un sālsūdēns priekiem jau laiks
Teikt ardievas, zeltspārne menca!

CIEMOS PIE VECĀSMĀTES.

Kad ar spožu cukuru
apbārstītas egles ziemā,
Man kā irbe dvēsele
iet pie vecāsmātes ciemā.

Mantu skaita vakarā —
kūlējs vēro, cik tam graudu;
Dievs liek ripot debesīs
dālderim ar sīko naudu.

Suņi balsī skaita to,
kamēr bērni līdzī skudrai
Baltām zeķēm tek un lūdz
stāstus vecaimātei gudrai.

Aizmirsts pannas cukurs raibs.
Bērni rāmi sēd kā rāte.
Ratiņš reizē strādā, dzied —
vērpi un stāsta vecāmāte:

„Vagars, briedi trenkādams,
dūņu purvā ņēma galu —
Dvēsele kā ūpis tam
naktīs klīst gar meža malu.

Nāk reiz zibens malku cirst —
lauztu šķēpu apsi dragā,
Un kā mednis vagars pūš,
smej un taurē āža ragā.

Baltu puķu pieguļā
uguns dziest ar sīviem dūmiem.
Kumeļš nomet pakavas,
puto balts un zūd starp krūmiem.

Maģonseksti gailis ceļ,
trīsreiz sauc, un aizbēg auka.
Mēms kā rauda pieguļnieks
nāk no balto puķu lauka“

Bērni segās strīpainās
lien kā peles meklēt alu.
Vecāmāte sagšu ņem,
čukst un nopūš niedres skalū:

„Es vēl iešu pakaisīt
linu sēklas sniedzei savai.
Baltie dvīņi — sapnis, miegs —
nāk un zemenes zog pļavai.“

Līdzī bērim dvēsele
man pa caunes pēdām ziemā
It kā sniega pūka prom
iet pie vecāsmātes ciemā.

BĒRU DZIESMA.

Kad rudzu maizē kodu reiz,
Vai domāju, ka mēdīs
Tā ūpis mani: „Zemi ēd,
Pirms zeme tevi ēdīs!“
Man kumoss kaklā aizspiedās
Prom liku maizi saldu —
Kā aizdzīts viesis atstāju
Tumšs gardo azaidgaldu.

Ik jūlijstādu mīlēju,
Ik maija koka lapu —
Nu man kā sirmam Bērtulim
Klās papīrpuķes kapu
Un rupja skārda vainagi,
Ne nelķes piemīlīgās.
Ai Bērtul, pīpe tikās tev,
Man — skumjas sievišķīgās!

Tā urna nav no Kartāgas,
Bet pods ķiršbrūna māla,
Kur zāģu skaidas glabāju,
Kur savīst nelķe bāla.
Un dubultskuja kapātas
Dos Zaļā ceturtdiena —
Viss bērēm savākts, arī vīns,
Ko bēriniēki ciena.

DZIESMA PAR ZAĻO DZILNU.

Tiklīdz baltās vienlapēs
Nožūst rīta rasa spodrā,
Augšup melnā alksnī kāpj
Zaļā dzilna — kalve modrā.

Zemē tai tik neveikli,
Bet — te augstu — balss tai valda —
Balss kā oša dālders vecs,
Kad to met uz zeltkaļgalda.

Snauž zem sūnām alksnenes,
Rožu smaržām birze pilna.
Atbalss pavada, kad sauc
Un kad stāsta zaļā dzilna:

— Mēŗa laikos sencis mans
Nedarbos nereti gājis —
Kur mīt saldaiss biŗu koks
Reiz viņŗ veikli uzzinājis,

Un šai aulī smiedamies
Gardos cirmeņus viņŗ ēdis.
Ai, mans sencis — raksti teic —
Bijis gaiŗs un priecīgs blēdis:

Alkšņa stumbra dobumā
Zagtu mantu glabātuvi
Ierīkojis viņš, bet pats
Dēkās klīdis tāli, tuvi,

Svešas olas savācis
It kā apšu māla baltas,
Kukaiņus un zemenes,
Melnas mizas, citu kaltas.

Bet man mundrs darba prieks
Allaž daudzkārt labāk tīkas,
Kad no meža ābeles
Cērtu mizu kārtas sīkas.

Un kad zemē nokāpju,
Eju garās kaņepītēs,
Dažreiz mīlu pasapņot
Tumši zilās rūtenītēs. —

Un kā dziesmu lādīte
Skaņām — sirds top prieka pilna,
Kad pie meža ābeles
Sauc un klauvē zaļā dzilna.

MĪLA SAPNĪ.

Ai, saule — medus ripa — līcī kūst!
Ar baltām diegu zeķēm atnāk dusa,
Un sapnis sudrabkurpes viņai auj,
Lai gaita tai kā gaigalai top klusa.
Jaukts kviešu mīklā, smaržo kardemons.
Dziest galdā rudzu maize izcepusē.
Pie maizes cepļa sēžu, kur tik silts
Kā rožu laikā dārza rīta pusē.
Lai kavēts netiek svētvakara darbs,
Tu mani skūpstī, ātri ejot garām,
Un saki: — Klētī gaidi mani, draugs!
Tev liku pagalvī pa liepas zaram.
Dzer vīnu dzeltēnu no ērkšķogām,
Lai tējas rožu sārtums tev uz vaigiem! —
Kūp kadiķis. Pār košām magonēm
Uz vaboles dūc sapnis spārniem maigiem.

ZELTOTĀ ROMANCE.

Sēdot ar nolaistiem spārngaliem
dorē, kas ozolā celta,
Vaskainā ritulī bite raud
as'ras no medus un zelta:

„Nomiris latviešu bišu dievs —
bāras bez gādnieka esam,
Svešajam dievam no siltzemēm
skumīgi upurus nesam.“

Neraudi bite, tev atstāt laiks
mīlīgās zeltšūnu mājas.

Sarkanās magones aplido,
ābolā baltā auj kājas!

Bite, no lietus tu aizbēgi
žigli zem ozola zaļā.

Dārzā nāc atpakaļ mierīgi:
saulē ik puķe jau vaļā.

Spārngali trauslie tev nenodils —
ziedos ej droša un naska,
Mugurā apvilks tev melnais samts,
kurpes no zeltota vaska.

— Draveniek', — bite kā ratiņš dūc, —
aizmirsties gribu es darbā:
Eljas no smaržīgiem ievziediem
savākšu zeltotā tarbā. —

CAUNES ROMANCE.

Kaņepēs vista mīl paslēpties,
Kviešos var sastapt griezi —
Bet kur gan nebēdne caune skries?
Priedēs, kur kroņi biezi.

Vāveri patrenkās vakarā,
Šūposies zarā sīkstā,
Baložus biedēs, bet ausmā tā
Iegulsies vārnu ligzdā.

Augstu pār alkšņiem skrej meža zoss
Gaiša un viegla kā kode —
Vieglāk skrej caune, līdz ievainos
Kādreiz to zelta lode.

ŽAGATAS ROMANCE.

Pļava magonēm bagāta,
Rītos plāpā tur žagata.
Dzird tur runājam parasti
Visās mēlēs šo gaŗasti:
— Esmu par visiem koŗāka,
Runīgāka un droŗāka.
Svārkus man ŗujuŗi skroderi
Melnus ar baltu oderi.
Medniece esmu manīga,
Valoda mana ir skanīga —
Ejot gar kvieŗiem, ausaities,
Pļāvēji ŗirgtie, un klausaities! —
Tā ŗi iŗpārne savāda
Lielībā rītus pavada,
Un tad gaŗ bērzu pakariem
Aizskrej pret gaiŗziliem vakariem.

NĪCENIETES GODINA DZIESMINIEKU.

Gaišs Nīcā kā no rīta
Mīt vasarsvētku prieks:
Pēc paraduma glīta
Tiek godāts dziesminieks.

Ar ievu lapu vijām
Viņš netiek vainagots,
Bet deķis, košām dzijām
Tiek lepni viņam dots.

Šo segu, kas kā pļava,
Kur virsis dēstīts tiek,
Tam, kam ir koša slava,
Pār plecu Nīcā liek.

Tā paraša ir jauka,
Un Nīcā svētku prieks,
Kad šādi tiek uz lauka
Celts godā dziesminieks.

To aplenc nīceniētes.
Sens, latvisks krinolīns
Tām: sarkans it kā bites
Un košs kā jānogvīns.

Kā senču dieves staltas
Tās, glāsts tām drošs, bet liegs,
Un kāzu zeķes baltas
Zib kājās tām kā sniegs.

Teic viena: „Ilz', ai, dzirdi,
Pirms deķi viņam dot —
Viņš — zemgalis ar sirdi —
Pat franču mēli prot!“

„Viņš stipras zāles nesot
Pret bēdām tur, kur iet —
Viņš iemācījies esot
No franču kungiem smiet.“

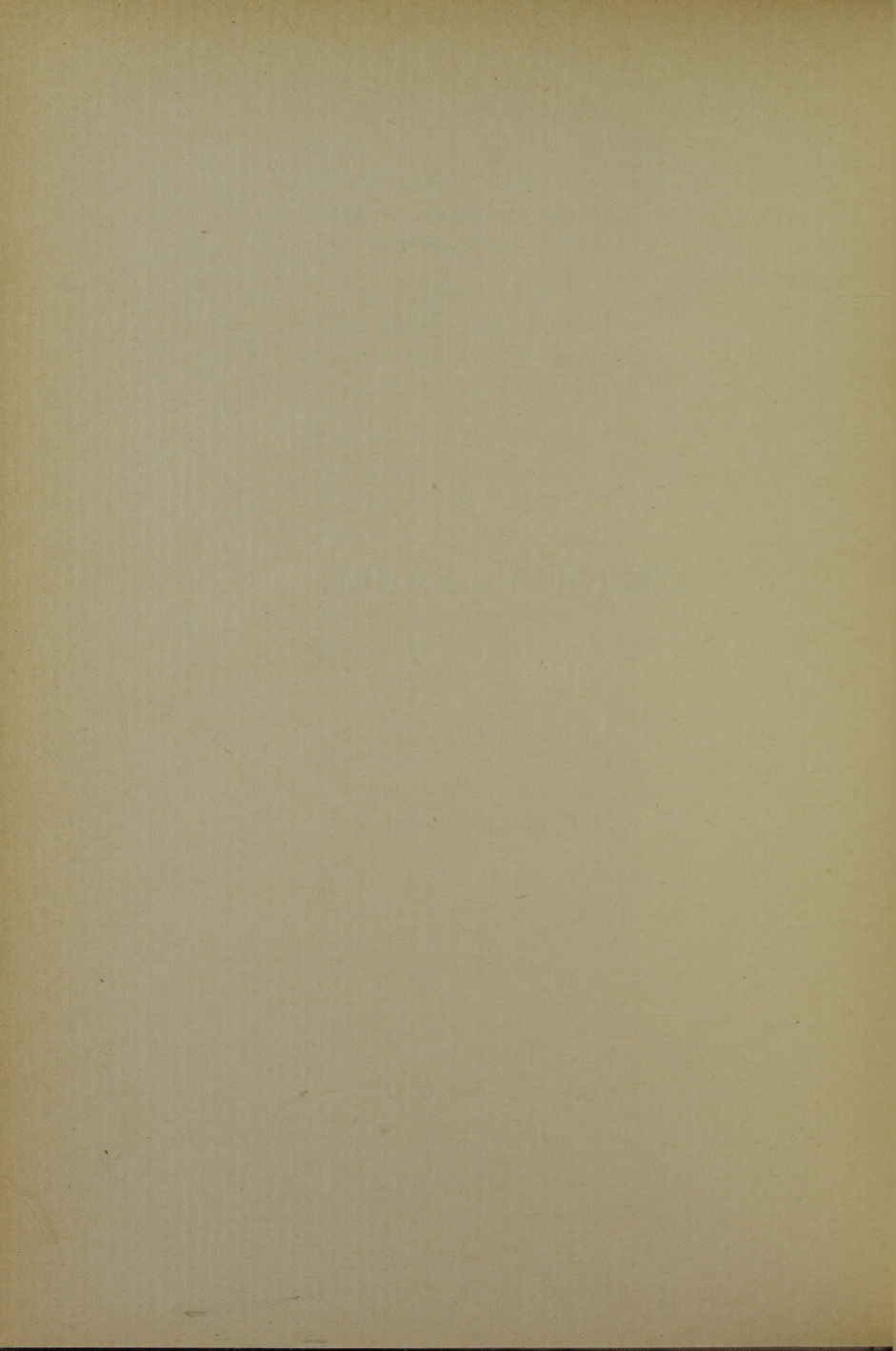
Un meitas jaukā omā
Kā irbes apkārt slīd,
Bet savā prātā domā
Pats dziesminieks tobrīd:

— Pēc burtniekdarba sūrā
Tā, dzeja, mani nes:
Žirgts avots ieiet jūrā
Un savā tautā es! —

Un Nīcā gaišs kā rītā
Mīt vasarsvētku prieks —
Pēc paraduma glītā
Tiek godāts dziesminieks:

Ne rozēm, kas kā dvašas,
Viņš Nīcā kronēts tiek —
Tam nīceniets brašas
Pār plecu segu liek.

VECRĪGAS SAULE

ZVIEDRU VĀRTU ROMANCE.

Pa Lielo Trokšņu ielu, kur Dievmātei mazs tēls,
Ar mieru sirdī eju, kad Rīgā vakars vēls,
Caur gaišiem Zviedru vārtiem, ko svētais Pēters veļ,
Kā pavasarī sējējs, kam dvēs'le tic un cer.
Man Rīgas drūmā lauva kā Dāniēlam smaida,
Bet ciemkukuli mazu tur baltas dūjas gaida.
Ai apustuļa dūjas, ar jums iet Rīgas dēls
Pa Lielo Trokšņu ielu, kur Dievmātei mazs tēls.
Ja Zviedru vārtos celli un bībeli turklāt
Man dotu, skumjos brīžos tur sērstu es labprāt,
Jo mieru sirdij dāvā, kad Rīgā vakars vēls,
Man Lielās Trokšņu ielas Dievmātes mazais tēls.

IZSLĀPUŠAIS MŪKS.

„Man slāpst,“ vaid mūks. Tam pagrabmeistars teic:
„No klostervelvēm balto vīnu nesi!“

Bet mūks: „Ak, lielas slāpes mani veic,
Kad Jēkabzvani aicina uz mesi!“

„Smel akā ūdeni,“ teic abts, „un smaid!“

„Man garā slāpst,“ tā mūks, „Kungs, žēlīgs esi!“
Kaut abts dod bībeli, mūks žēli vaid,
Kad Jēkabzvani aicina uz mesi!“

„Tad topi aka,“ zvanos sadzird mūks,

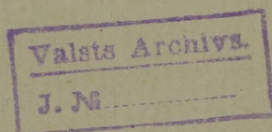
„Tu, kas tik lielas slāpes sevī nesi,
Un remdē slāpes tiem, kas tevi lūgs,
Kad Jēkabzvani aicina uz mesi!“

BALĀDE PAR ZIVJU ĒRLI.

Piektdienā, kad nenāk viesi,
Darbus neiesāk nekad,
Atskrien mestra kompāns — ērglis,
Zivju ērglis atskrien tad.

Kliedzot: kai! — rātskunga sievai
It kā komtūrs saka tas:
— Saule noēd baltu sniegu,
Tevi ēdīs asaras!

Nesēd koka istabiņā —
Koka istabā tak lemts
Dzīvot arī otru mūžu,
Kad ir acīm gaišums ņemts.

Vīrs tavs — rātskungs Bērenss — kritis
Kaujas laukā Ādažos.
Izskalotas zemes gubu
Viņa trūdiem mestrs dos. —

Un kad aizdedz sešas lāpas,
Mazais zivju ērglis spējš
Aizskrien pāri Zviedru vārtiem
It kā aprāvainais vējš.

MAIJA GRĀFS SENAJĀ RĪGĀ.

Kam rīb teļādas bungas?
Kam vaku svētku prieks?
Kam rotāts vijolītēm
Ikkatrs rīdzinieks?

Ai, maija grāfs tiek vēlēts —
Un kam ir tikums jauks,
Par maija grāfu smalku
Labprāt to katrs sauks.

Vai melnie strazdi svilpo?
Nē, rotaļpulkstens zvan,
Un lielās dūdas spēlē,
Un zelta svilpes skan.

Vai ūbeles tur lido?
Ai nē, vēl vieglāk slīd
Ar vizbulēm tur meičas
Un sīki smeļ ikbrīd,

Jo maija grāfs tiek vēlēts —
Un kam tīk pavasars,
Tam maija grāfa kroni
Labprāt dos gādīgs gars.

Te oša dālders, aldar',
Daudz lastu alus dod
Šais brangās alva kannās,
Kur krietnu malku rod!

Jo maija grāfs tiek vēlēts,
Tādēļ tāds svētku prieks,
Un rotāts vijolītēm
Ikkatrs rīdzinieks.

RĀTSKUNGA MEITAS ROMANCE.

Pie četrām svecēm dzeltēnām
Spīd mellenācis maigi.
Top sārtāki par magonēm
Kā rīta dziesna vaigi,

Un smaržo siltā istabā
Pēc kalmām un pēc vaska.
Dreb sveču liesmas lākturos,
Kad meitene dzied naska:

— Daudz sīku, smalku žagaru
Ir bērzam, kas aug ārēs;
Daudz smalkjūtīgu kustību
Ir melnsarkanās mārēs —

Bet sīkāk, smalkāk mīla mums
Kā miršu koks aug sirdī —
To kopj ar prieku tas, kas mīl,
Un asarām to dzirdī. —

LEĢENDA PAR BALTO CEKULDŪKURU.

Kāds putns balts kā ieva,
Sniegcepurī uz galvas,
Kā mežģīnes no Briggēs
Ceļ apkaklītes spalvas.

Gaišs cekuldūkurs izpeld
No upes viļņa zilā
Un labskanīgu balsi
Kā dārgu mantu cilā:

„Reiz biju aldarzellis
Ar drošu smaidu vaigā,
Kas, it kā lielskungs ģērbies,
Gar Šāļu vārtiem staigā.

Var rast pat lauvmutītē
Kā zeltu drusku prieku,
Bet mīla dod to sirdij
Ar bagātīgu sieku.

Man rāteskunga meita
Bij mīlākā un kļuvu
No rātes pārvērsts putnā,
Kad maigu skūpstu guvu.“

Tā dūkurs viļņu putās,
Pats viņām līdzīgs, dūko
Un velti pārvērst sevi
Aldarazellī lūko.

Bet rāteskunga meita
Glābt aldarzelli domā
Un mazo ķirli sūta
Pie Svētā Tēva Romā.

Trīs dienas rātskungmeitai
(Kā balta sniedze tā)
Sirds klauvē it kā dzilna
Melnalksnī svētītā,

Līdz Rīgas rātei ķirli
Nes zieģeli ar knābi
Un Svētā Tēva rakstu,
Kur salasīt var labi:

„Tik gadu būs tiem milēt,
Cik vīna lāses vātē;
Tik muļķu skaita Rīga,
Cik rāteskungu rātē!

Lai dūkurs top par zelli!
Bet sitienus ar rungu
Tik pašiem soģiem skaitīt,
Cik rāte skaita kungu!“

Skrien ķīrlis prom pār Dvīņiem,
Nests vēja, viens, bez groža,
Bet izpildīta tika
Tā Tēva griba spoža.

IEMILĒJIES GALDNIKS.

Darbnīcā galdnieks ēvelē un smaida,
Jo mīla gaiša it kā zāgu skaida
Pret aldarmeitu viņa sirdī biklā
Mājo kā puķe baznīcloga stiklā.
„Aldaņa meita,“ galdnieks teic pie sevis,
„Jaungada dienā iešu es pie tevis,
Lai tevi vestu manā Torņa ielā,
Kur Dieva dūjas klejo pulkā lielā.
No ozolbaļķa, sveķu lāsēm klāta,
Taisīšu gultu mums pēc tava prāta
Dreijātām kājām, pulierētu spožu,
Bet galvas galā krāsošu daudz rožu.
Vectēva darba rīki rūš uz plaukta,
Kur puķtabaka, matiņlās jaukta,
Smaržos ik nakti it kā mirres labi,
Kad ozolgultā sapņosim mēs abi.“

BOHĒMIEŠU MĪLA.

Pilsētā sirmā sēžam ķieģelkaudzē.
Lietus, ko sēnes mīl, mūs abus saudzē.
Mājpele pārtek tev pār sīkām pēdām,
Un it kā strazdi esam mēs bez bēdām,

Jo ābolsvētdienā ieraudzīju tevi,
Un ziemassvētkos man pirmo skūpstu devi.

Maigi un gurdi kā pēc peldēšanās
Snaužam, bet ubags čukst kāds ausīs manās:
„Ai, vakar gārņi apsniguši balti —
Gādā, lai viņai arī nav te salti!“

Kaņepju baltās tev skūpstu mazās plaukstas —
Virsu un iekšpusi — lai tās nav tik aukstas.

Kā kaparnaudas ripiņām gaišbrūnām,
Spulgs ņemts tev acīm te uz bruģa sūnām.
Krāmbodēs mazās dienā smējām abi,
Bet Rožu ielā būs mums naktī labi.

Zeltlietu veikalā Šveices pulkstens zvana:
No Jurgiem esmu tavs, tu no Jāņiem mana.

BALĀDE PAR ZUSTREŅU ACĪM.

Nav akmeņus melnzilganus
No zemes strādnieks racis —
Aiz maigām skropstām viņi dus:
Ai, zustreņkrāsas acis!

Toms redz šīs acis ēnotās,
Kad sirds tam pilna vaidu,
Un apveltī to acis tās
Ar patīkamu smaīdu.

Kā laime, cerība un lāsts
Ikkatru nakti, dienu
Melnzilu acu maigais glāsts
Tam seko nu arvienu.

Toms dārza darbos aizmirstas —
Nekad viņš tā nav racis,
Bet reiz viņš atkal ieraug tās,
Ai, zustreņkrāsas acis.

Tam gaišāks top no viņām vaigs,
Pilns cerību un gaidu,
Ar asarām viņš lūdzas maigs
Melnzilo acu smaīdu.

Toms neelpo, sirds žigli skrien —
Ko tumšie elki sacīs?
Ai, samtenīšu vēsums vien
Mīt zustreņkrāsas acīs.

Toms Pils ielā reiz iet un skumst,
Te zeltkalis dzied liksmi:
„No rotlietām top gaišs, kas tumst,
Kas raud, tas smejas tiksmi!“

Un Toms pērk krāšņas rotlietas,
Tad mājās nes tās naigi
Un zustreņacīm rāda tas,
Un acis spulgo maigi.

Vai raibā čakstīte labprāt
Pa akmeņgubām staigā,
Vai pelēks strazds tam pietek klāt —
Gaišs prieks nu Tomam vaigā.

Un jaunu dzīvi dārznieks sāk —
Viņš veiklāk potes dara
Un saknes stingrāk dēstīt māk,
Pilns tīra, dziļa gara.

„Un viss, kas dziļš, ir tīrs un cēls,“
Tā vectēvs arī saka:
„Visskaidro ūdeni, ai dēls,
Tik dibenā dod aka.

Jā, jaunu dzīvi Toms nu sāk —
Nekad viņš tā nav racis.
Tak posts pār viņu atkal nāk,
Jo skumst drīz zustrenācis.

Mākts raizēm, Klosterpagrabā
Toms dzer zem Lielās Ģildes —
Tur viņu vātis uzglabā
Un sienas košas bīdes.

Un tur, kad zustrenācis skumst,
Zeltkalis uzdzied tīksmi:
„No zelta viss top gaišs, kas tumst,
Kas raud, tas smejas līksmi!

Draugs, krāšņas rotas acīm nes!
To dara Toms un gaida —
Jā, acis, kas kā zustrenes,
Priekš viņa atkal smaida.

Dod skatīt zeltu acīm Toms
Ikreiz, kad tās bez glāsta.
„Cik tīkls smalks, cik bagāts loms,“
Tā Doles zvejnieks stāsta.

Zūd Tomam bieži tagad miers,
Viņš Vecrīgā klīst lēni —
To pazīst katrs juveliers
Un amatnieku zēni,

Jo kā lai savai sirdij liedz
Viņš tiro, košo baudu,
Ko zustreņacu smaids tam sniedz
Par sirdi, godu, naudu.

Līdz beidzot atnāk ūtrupnieks.
„Tev parāds brālis“, tirdī
Tā Tomu, bet tam mīlas prieks
Kā sniega stērste sirdī.

Un posts kad klāt, kad ūtrupnieks
Jau sauc: „Kas sola vairāk?“ —
Tās acis, kuņģas mājā prieks,
Priekš Toma smej viskairāk.

Vai dzenis kaļ, vai galdniekkalts?
Nē, ūtrupāmurs baigi,
Bet Tomam viss kā maijs šķiet balts,
Jo zustrenes smej maigi.

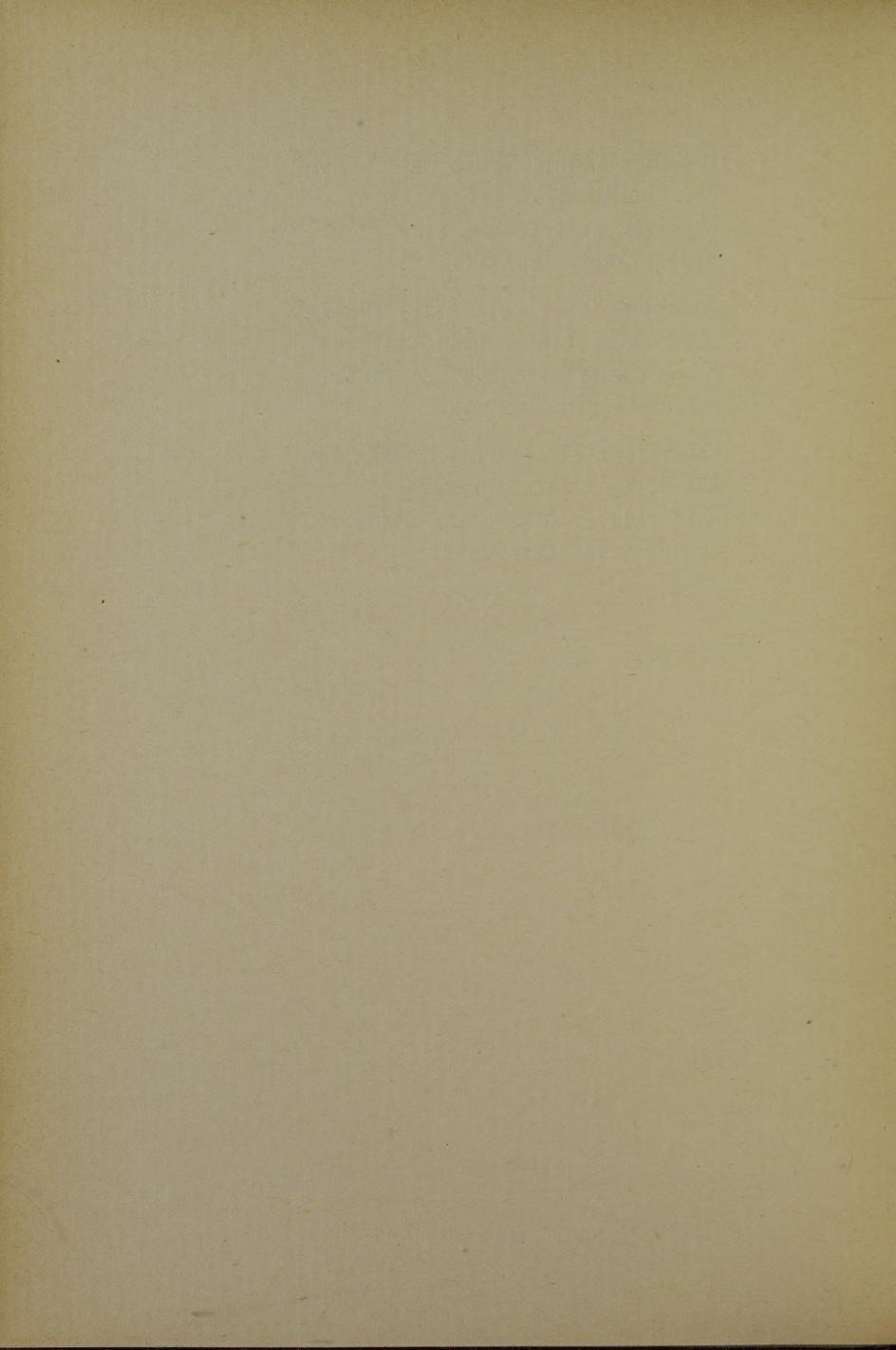
Viņš nenoskumst, ka liktens skarbs
Ņem viņa mantu, godu —
Viņš teic: „Tas zustreņacu darbs,
Labprāt tām visu dodu!

Dzied sarkankrūtis, dzirdu es,
Viņš dzied — ai, laimi gaidi,
Jo acīs, kas kā zustrenes,
Priekš tevis vien mīt smaidi.“

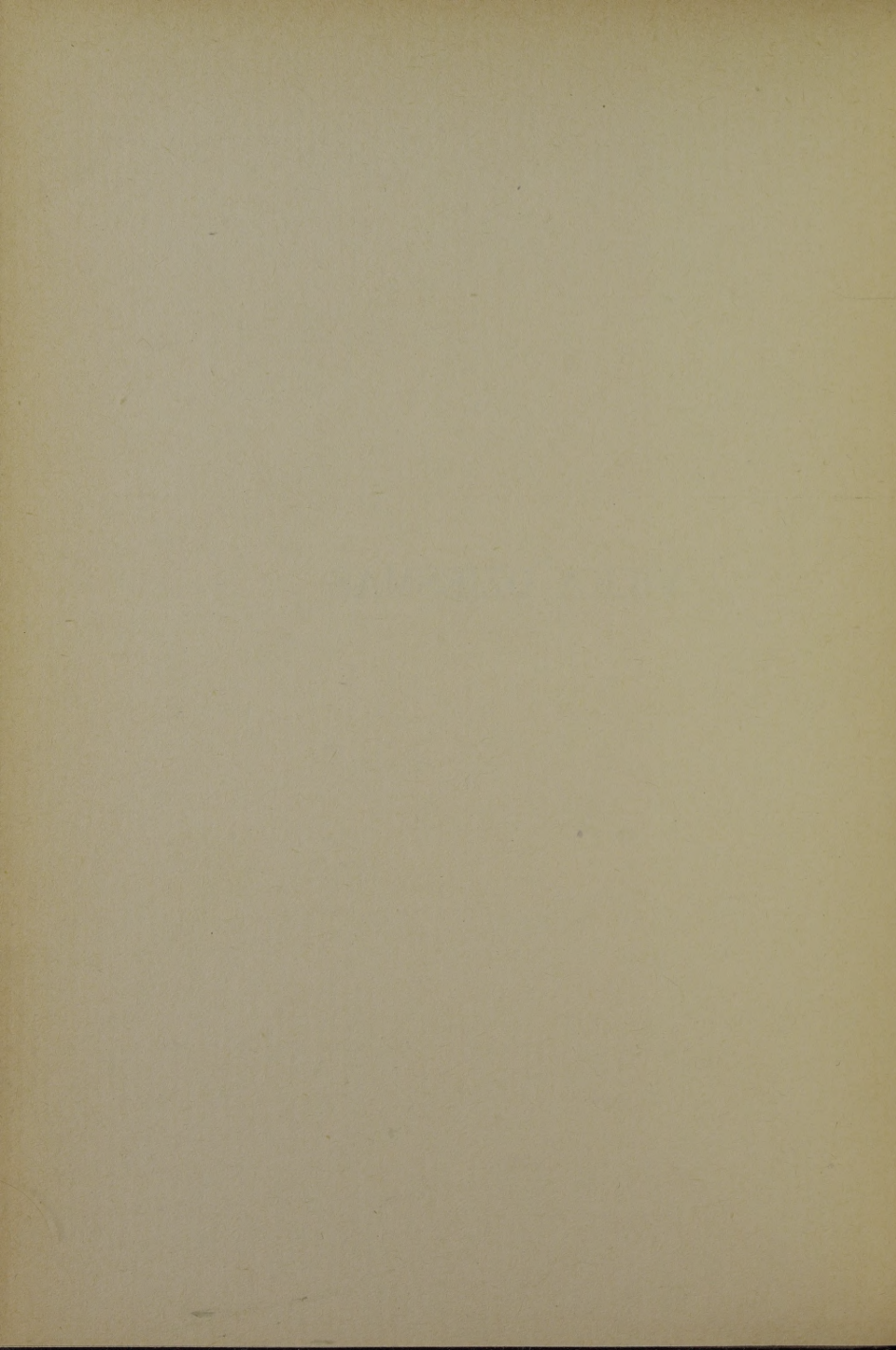
Bet drīz skumst balss pat cielavai,
Un ūbelīte dūko —
Un acis, zustreņacis, ai,
Vairs Tomu neuzlūko,

Jo ubags viņš, kuŗš vairs tik cer,
Ka redzēs laipnu smaidu;
Kā gaiss ne ēd viņš vairs, ne dzer,
Kā ozols pilns ir vaidu.

Kā vīksna sīkstš viņš miesās top,
Kā liepas celms top garā.
Kur viņš? Vairs viņu nesastop,
Jo sen viņš posta varā.

VILKA DZIESMAS

VILKA DZIESMA.

Pret zaļām zvaigznēm celdams purnu,
Es — nikns vilks, Kungs Cēbaot,
Tev lūdzu treknu auna gurnu
Man šajās sniega pļavās dot!

Daudz rūktu siekalu es riju,
Daudz klejoju, daudz cīnījos
Un gardumiem jau tuvu biju,
Bet iegūt nevarēju tos:

Ar musketēm uz mani šāva,
Zem hellebardēm skrēju baiss —
Reiz mani tikko nenokāva
Pats zemes soģis varenaiss.

Bet vai no musketēm man bīties?
No tām lai meža pīles krīt!
Kost gribu, rīt un nolaizīties
Un atkal kost un atkal rīt!

Es nelga, plēsoņa un rīma,
Kam grūti jāpūlās arvien
Un zemei kas par postu dzima,
Nu mīlu tikai sevi vien!

Kad mani asinskāre vajā,
Es skreju, kur pēc avīm ož,
Kungs Cēbaot, jo dzīvē šajā
Arvien ir kādam jāiekož.

Pat savam bērnam — acuraugam,
It kā tas būtu ienaidnieks,
Pat tēvam, mātei, sievai, draugam
Ir dažreiz dziļi iekost prieks.

Bet tad sāk mocīt sirdsapziņa,
Ko nokratīt vairs nevar nost.
Cik tā ir nežēlīga cīņa!
Kā gribas sev tad nikni kost!

To saku arī es par sevi —
Es — kas par visiem plēsīgāks.
Kādēļ Tu, Kungs, man zobus devi?
Vai aizmirsi, ka kost tie sāks?

Drīz piķiers vērša ragā pūtīs,
Drīz kaŗa lielkungs medīt jās
Un dzinējus pa priekšu sūtīs,
Kas manu mītni uzzinās.

Nāks junkuri pie manis steigšus
Drīz košsarkanos zābakos.
Tad maigai rīta blāzmai teikšu
Sirds bailībā es vārdus šos:

— Maz gardumu es nobaudīju:
Mans mūžs bij grūts un tādēļ ilgs,
Kļūt labāks nespēju, jo biju
Tā Kunga Cēbaota vilks. —

SESKA DZIESMA.

Zied kartupeļi. Griķu druvā
Dūc bites. Smaržo jasmīnes.
Pie pērļu vistām kūtī tuvā
Drīz iezagšos kā bende es.

Kad debesis kā cara telti
Ar purpursvītrām ausma klās,
Tad savu rāmo saimi velti
Melnš, lepns gailis modinās.

Bet valstīdamies siltā alā
Kā bagāts tatārs aunādā,
Ar asinsdarbiem ticis galā,
Es, ļaunais sesks, tad teikšu tā:

— Ķeŗ mušu bezdelīga ņipra,
Bet bezdelīgu runcis ķeŗ,
Kas nokosts tiek no dogā stipra,
Ko meža kuilis ilkņiem tveŗ.

Un kuili lauva aukstu dara,
Bet lauvu cilvēks manīgais,
Jo tam ir prāts un tādēļ vara,
Un tas ir liels un visai baiss.

Ir vienam jāmirst otra priekam,
Viens brēc arvien, kad otrs smeļ.
Bez asinīm mēs neiztiekam —
Tās sev un citiem jāizlej.

Es tev to, lepnaiss gaili, saku,
Kas esi pulksten's radībai.
Kaut reiz uz dzīvi cildenāku
Tu beidzot liktu mosties tai!

KAD NEĻĶE IR MANĀ ROKĀ.

Tik laimīgs nebūšu vairs nekad
Kā vāvere skuju kokā,
Bet laipni pasmaidīt varu vēl tad,
Kad neļķe ir manā rokā.

Tad sevi skaidrāk es saskatu
Un ļaudis vairs nenicinu.
Es jautāju sev: — Kas esi tu? —
Un atbildu drīz: — Es zinu! —

Par sevi viegli un gaiši smiet
Un ļaužu vājībām gribu.
Ar skaistumu dzīvē man jāieiet
Un drusku ar vientiesību.

— Bet kādēļ es esmu? — Ja jautāšu tā,
Vai gudrāks tad daudz es kļūšu?
Nē, labāk tad māla zirdziņā
No rīta līdz vakaram pūšu!

Jo pārāk smagi nav jāņem nekas,
Nav jānoskumst katru dienu.
Ir jāatdod debess gudrības
Par sarkanu neļķi vienu!

PRIEKA MEKLĒTĀJA DZIESMA.

Ar cigarillo trauzlā rokā
Pie skotu viskī pudeles,
Maître d'hôtel'a rūgtā jokā
Bez smaida klausījos reiz es.

Baigs jaukums bij šīs zemes niekiem,
Vēl baigāks lielām vērtībām,
Un tādēļ, atdodamies priekiem,
Es nespēju vairs sekot tām.

Bet prieku tomēr nepazīnu,
Kaut daudz, tik daudz tad skūpstījos.
Es simtiem skaistu vārdu zinu,
Bet tad drīz aizmirsu es tos.

Es iemīlēju nakti baigo,
Kā sikspārnis, kas tumsā skrej,
Un rotājies ar neļķi maigo,
Drīz steidzos visur tur, kur smeļ.

Mans tēvs, kas prata reinlenderi
Un kopa neaizmirstules,
Reiz teica: — Tici, dēls, un ceri! —
Bet viņu neklausīju es,

Jo vēderdejās nekrietnajās
Man labāk skatīties bij prieks
Visdrūmākajās dienās tajās,
Kad kļuvi pats sev ienaidnieks.

Dažs bojā iet ar fesku galvā,
Cits nogaršodams vīnogas.
Kā moŗa roka strausa spalvā,
Posts ieklupa tad manī ass.

Bet tad es tā sev sacīt steidzu
Pilns ticības, un zuda naids
Pret sevi un ik vārds, ko teicu,
Bij reizē pavēle un vairs:

— Kaut soļus bieŗi aplam lieku,
Man tomēr lemts uz priekŗu iet!
Man vajag atrast īstu prieku,
Man vajag iemācīties smiet!

APOKALIPTISKAIS ZVĒRS.

Kā grifs tik dīvains bagars ostu
Sāk padziļināt, dūņas smelt;
Viņš prot ar smagu tēraudjostu
No dzelmes dubļus ārā celt.

Šāds grifs man sirdī nokauj kaunu,
Daudz netīrumus parādot —
Tos redzot, katrs domās ļaunu,
Bet tev tos tiesāt gribu dot.

Šim rīkam mana godkārība,
No patmīlības zobrats baigs,
Dzelzs josta — mana izlaidība,
Un skaudība — tā sīvais tvaiks.

Mans gars tev būs kā drūma aina:
Chameleonu saukt var to —
Pēc apstākļiem viņš krāsu maina,
Bet mūžam pieņem aplamo.

Klāj sīkas rētas manu miesu —
Tik kairina, tak nesāp tās,
Un gars man šķiet pilns svešu viesu,
Kas pieklājībā neskatās.

Ar skaistumu reiz sevi vīlu,
Reiz smēju citu nelaimes,
Un gudrību tik tādēļ mīlu,
Lai kļūtu kungs pār citiem es.

Bet kungiem, kas pār mani valda,
Es glaimoju, lai cīnītos
Ar tiem, jo mana mēle salda
Zem manis padzīt vēlas tos.

Es eju mīlu meklēt klusi,
Bet skaļā postā sirds to rod —
Un tā no mīlas guvu pusi,
No posta visu, ko tas dod.

Kā grifs tik dīvains bagars ostu
Sāk padziļināt, dūņas smelt;
Tas prot ar smagu tēraudjostu
No dzelmes dubļus ārā celt.

Cik mazs ir strādnieks pie šī rīka,
Bet liels ir darbs, ko abi veic —
Ja esmu līdzība tiem sīka,
Tos sirds kā sabiedrotos sveic.

DZIESMA PAR DZĪVES GUDRĪBU.

Vēl ēdu to muļķību papriku,
Ko pats es sev darināju —
Kaut dzidru avotu atrastu nu,
Kas veldzētu mani vāju!

Dažs prot it kā frīzu kaija smiet,
Bet cits it kā hijēna maza
Un dzīvē kāpj veikli uz augšu, kā šķiet,
Tas cilvēks ir kalnu kaza.

Es esmu kā ulāns neveiklais,
Kam, nabagam, nenāk vairs smiekli,
Kad dālderains kumeļš — tik gudrs un baiss —
No sedliem to izmet viegli.

Kā matrona lepna, kas prātulas teic
Un nepieder ļaužu baram,
Tā Dzīves Gudrība cienīgi steidz
Man — nelaimīgajam — garām.

Kaut iegūt es arī reiz spētu to,
Tad ātri uz augšu tiktu
Un lepnības cilindru oranžo
Uz galvas sev svinīgi liktu.

APŽILBINĀŠANĀS.

Kronas, līras, jēnas, guldeņi lai zib!
Apžilbt manas acis, vienreiz apžilbt grib!

Zvaigznēs ieskatīties sen jau kāro tās,
Zvaigznēs tumšsarkanās, zaļās, dzeltenās!

Krāšņas ainas acīm beidzot jāatrod —
Viss, kas dārgs un grezns, lai tām prieku dod!

Naudai, tādēļ naudai jāpieder ir man!
Kronas, līras, jēnas, guldeņi lai skan!

Sākšu pirkt un pārdot, mantu godā celt,
Savu preci slavēt, cita preci pelt.

Palisandra kokus, trauklas mēbeles,
Porcelānu zilu sākšu pārdot es.

Baltām strausu spalvām gribu tirgoties —
Bagāts, liels un lepns kļūšu tad paties!

Kronas, līras, jēnas, guldeņi lai zib!
Ne vairs skumt, bet apžilbt manas acis grib!

It kā saules opāls ugunssarkanais,
It kā smaragds zaļais, mīklu pilns un baiss,

It kā gagats melnais, jahonts zils un liegs
Lai tās apžilbina liels un patiess prieks!

Kronas, liras, jēnas, guldeņi lai zib!
Apžilbt manas acis, vienreiz apžilbt grib!

Visu tās grib redzēt, kas vien krāšņi viz —
Ja tām neļaus apžilbt, nodzisīs tās drīz.

Bet pat tad, ja apžilbt kādreiz lemts tām būs,
Spožumā un priekā viņas aklas kļūs.

Mierīgas un gaišas, neprasot nekā,
Skatīsies tad sevī tās kā mūžībā.

DZIESMA PAR MELIEM.

Ap pazīstamiem un radiem,
Ap katru — vai liels tas, vai mazs —
Tek mani meli jau gadiem
Kā apaļas paipalas.

Lai mani samīn kā vārgos?
Lai manī ikviens var kost?
Nē, melu dzeltēnos svārkos
Tad labāk es ietērpos!

Visapkārt melus es kaisu,
Un viegli un daiļi tie ir —
Ar tiem es aizbeŗu plaisu,
Kas mani no ļaudīm šķir.

Tos saku droši un skaļi,
Jo patīk ikvienam tie —
Un viz tie kā tirkīzi zaļi,
Kā topasi dzeltēnie.

Bet brīžam, kā bērņā pēc mātes,
Pēc patiesā sauc manī viss —
Tad meli sūrst it kā vātis
Un deg it kā ugunis.

Kur patiesība, tad prasu,
Teic, sirds, vai to zini tu?
Labprāt kā zobenu asu
Pār meliem to paceltu!

Kas patiesību man sacīs?
Kur redzēšu to? Un kad?
Rūgts smaids. — lūk, atbilde acīs —
Neviens, nekur un nekad!

ŽĒLABU DZIESMA.

Kam esmu pasaulē nācis,
Kur krēslība mani sedz?
Lai raud, lai izdziest man acis,
Kas vairāk kā vajag redz!

Cik gurdi kamieši jūtas!
Kāds smagums pār viņiem dus,
Jo nesu žēlabas grūtas
Kā marmora pīlarus.

Redz ērgli ūbeli tvarstam —
Es smoku zem žēlabām,
Kā bultām lielām un karstām
Nu saplosīts esmu ar tām.

Kā ledus degošā strautā,
Tāds pasaulē esmu es.
Gan mana mute daudz jautā,
Bet neatrod atbildes —

Tā jautā — kur radība cēlās
Un kad tai būs bojā iet,
Un izdibināt tā vēlas,
Kam saule te aust, te riet?

— Vai dvēsele mirst tad, kad miesa?
Ja tā, tad kādēļ mums dzimt? —
Kā sējējs, kam zeme ir liesa,
Skumjš prasu un nespēju rimt.

Pilns neticības un bēdām
Es prasu, ko dienas man dos?
Vai zudis mans pūliņš bez pēdām,
Ar zemi kad sajaukšos?

Bet atbildes nav itnevienas,
Jo šaurs ir par daudz mans prāts,
Un vēl pie tam tas ik dienas
Ar šaubām tiek apmulsināts.

Zem maigi šalcošiem bērziem
Es gribētu paklejt
Un vieglā valodā terzēt —
Bet sirds tikai noskumt prot.

Kaut brāngus biķerus tveru,
Kur skarbi dzērieni deg,
Un sūrās lāsītes dzeļu,
Lai liksmība neaizbēg;

Kaut miesas prieki bez mēra
Spēj cilvēku mundrināt,
Bet mana dvēsele sēra
Un gaviļē ne labprāt.

Es sveces sarkanās dedzu
Un brūnās un dzeltēnās,
Lai gaišāk pasauli redzu,
Bet gaišumu nedod tās!

— Dēls, centies, — reiz tika man sacīts,
— Ej likumus iztulkot
Kā lielkungs, kas augsti ir mācīts
Un deviņas mēles prot! —

Gan čakli mācījos citkārt,
Bet velti, jo kas tad ir nu?
Tik tumsa, tumsa visapkārt,
Un gaišumu neredzu.

Kā dzīvē nu lai man sokas,
Ja neticu vairs nekam,
Jo zinu tās sērgas, tās mokas,
Kas jāpārcieš cilvēkam!

Strauss jautri plivina spalvas,
Kad tuvojas oāzei,
Un rīta blāzma virs galvas
Kvēl mednim, pār birzēm kas skrej,

Gan rudzu kūlīšus laikā
No druvām uz mājām vāc,
Gan dzērve purvā vēl klaigā —
Tik cilvēku bēdas māc!

Kā draugs tam nāve nāk pretī,
Bet dzīve kā ienaidnieks —
Simts niknām mokām nereti
Ir jāizpērk mazākais prieks.

Bet rūktākais posts patiešām,
Ko neuzveikt cilvēkam,
Ir tas, ka briesmīgi ciešam
Un kārojam dzīvi pie tam —

Kaut sērgas pār mums redz brūkam,
Kaut bēdu arvien tik daudz,
Ar bungām, koklēm un dūkām
Sev līdzī mūs dzīve sauc.

EPIKŪRA GALDI

SIENĀŽA DZIESMA.

Saldi kad smaržo vasarā pļavā
Āboliņš sarkans, āboliņš balts,
Iegērbies zaļā mundierī savā —
Dzied un lec polku sienāzis stalts.

— Allaž tu pļavā piekopi prieku, —
Pārmet reiz mazā ūbele tam.
Rudzpuķe piebilst: — Tiešām, pārlietu —
Rotaļas tīk tev — bezbēdīgam! —

Sienāzis nemīl pārdomas ilgas,
Necilā prātu tas itnekad.
Aizkārdams viegli sidraba smilgas,
Atbild viņš — dzīves priecīgais — tad:

— Teikšu tev, mazā ūbele silā,
Tev, kuŗas dziesmas skumīgas vien,
Teikšu tev arī, rudzpuķe zilā,
Kādēļ es esmu jautrs arvien —

Jautriņa pārvērš jaunā pat vecu,
Kaut arī viņā gurdums jau mīt.
Tādēļ es dziedu, tādēļ es lecu —
Šodien es esmu, bet ne vairs rīt! —

PRIECĪGA ĒDĀJA DZIESMA.

Pie trekniem gliemežiem, pie vīna salda
Kad jautri rīmas omulīgi sēd,
Vispirms tos ēdienus, kas ir uz galda,
Tie apož, apbrīno un tad tik ēd.

Kaut sātība tiek allaž daudzcināta,
Bet vai tad priecīgs ēdājs saprot to?
Teic prāts: — Armēru! — Atbild sirds: — Bez sāta!
Jo dzīve vienu reiz tik ielīksmo! —

Kā spilgtu kaktusziņu savu muti
Tas atver, ja tam kumoss gards tiek dots,
Un ēd kā ēda senais romnieks zuti,
Ar daiļām vērdzenēm kas nobaro.

Tā ēdājs top drīz sarkanāks par bieti,
Un sviedri smagā tīksmē sāk tam līt.
Viņš teic: — Tik tādi mielas der lieti,
No kuņģiem šķīroties var pasacīt:

„Jel dzirdat — nama kungs ar kundzi — abi,
Cik gauži patika man mielas šis:
Ir dvēselei, ir miesai nu ir labi,
Jo esmu it kā kūrfirsts paēdis! —“

GARŽVIELAS.

Maigs brūnas miesas siltums apreibina
Ar smaržu, kāda piemīt lilijām —
Tā arī garžvielas — to pavārs zina —
Mums tīkas, jo daudz labumu ir tām.

Nav gala raibiem, pārsteidzošiem jokiem
Un smalkas pievilcības netrūkst tiem,
Kad mārrotki vai sīpoli ar lokiem
Dod kairinošu garžu ēdieniem.

Kas allaž jautri satrauc manu dzīvi?
Ko it kā nīpru meiču mīlu es?
Kas mēlē dzeļ tik pārdroši un sīvi?
Tās tak ir velnišķīgās sinepes!

Ko lēņu kundzes gotu laikos dzēra,
Lai kļūtu trauslākas un bālākas?
Kas atrodams tāpat pie grezna pēra,
Kā rupja garda? Etiķis ir tas.

Bet kas ir jāpielūdz kā senču ēnas?
Ko mīl ir govju gans, ir kardināls?
Bez kā man dzīve būtu mokas lēnas?
Tā visuvarenā un labā sāls!

Un piparus, dēļ kuņiem holandieši
Reiz veda karus, arī svētu es —
Kad tos uz zobiem uzkožu es cieši,
Tie mutē sadeg it kā biszāles.

Jā, kārumnieki, kas vēl deg kā liesma,
Kad ēd, un kas ir krāsā sarkanā?
Kas der, kad brūni apgrauzdēts uz iesma
Ir jēra gabals? Paprika ir tā.

Par dillēm vēl, par ķimenēm lai dziedu,
Par lauru lapām, krusta nagliņām,
Jo jau no agrām bērnu dienām viedu,
Cik izmeklētu jaukumu ir tām.

Vēl safrāns, mandeles un ingvērs, ceru,
Daudz brīžu priecīgu man sagādās.
Ai labās garšvielas! No Ceilonas, no Peru,
No Meksikas! Cik tīkamas ir tās!

Un kanēls man un vaniles tīk arī —
Un visu, kas ir salds, vai sīvs un skābs,
Lai allaž dod man baudīt labie gari,
Līdz topu svētlaimīgs un gluži slābs!

Kāds pavārs dēlam sacīja: — Tu prasi,
Kā gan lai gudrs cilvēks topot tu?
Dēls, Veco Derību, cik spēdams, lasi
Un arī krietno Pavārgrāmatu —

Jo ēdiens palīdz dzīvi izjust kairāk,
Ja tas nav pārāk maigs, vai pārāk ass,
Un tādēļ slavēju par visu vairāk
Es — liels, bet mirstīgs ēdājs — garžvielas!

RASOLA DARINĀŠANA.

Silķes, gurķus, krējumu šurp un kartupeļus,
Piparus un sinepes,
Etiķi turklāt!
Rīta zvaigzne, apgaismo gaišus manus ceļus!
Apsolīto mannu es
Gribu darīnāt!

Sidrabotais nazis zib manā rokā līksmi,
Un aiz loga aizsmaržo
Puķu zirnīši,
Kad es gurķi apožu, nodrebēdams tīksmi,
Un tad saku, griezdam to:
— Jauka diena šī! —

Kā gan nebūs jauka tā: pulcēsies daudz draugu,
Savas dēkas pastāstīs,
Jaunas izgudros,
Un tad sarkdams nama tēvs nesīs krāšņu trauku,
To ar vijolītēm vīs —
Ambroziju dos!

Pa to laiku gardumus sasmalcina rokas:
Nēgi vēl ir jāsagriež,
Olas ar', paties!
Tam, kas gaiši domāt prot, darbi veikli sokas,
Un to rūpes nenospiež,
Kas var mieloties.

Gurmāni un pavāri, lielie gastronomi
Šoreiz kā vēl itnekad,
Liekas, stāv man klāt
Pie šī darba priecīgā it kā čakli gnomi
Un man palīdz griezt un tad
Kopā jaukt labprāt.

— Ievēro, — tā saku sev, etiķi kad leju,
— Samērus it visur tu,
Tad tev meistargods! —
Un te pēkšņi paskatos un no sirds es smeju:
Piegriezts ir ar rasolu
Milzīgs zelta pods!

BEZBĒDĪGĀ ROMANCE.

Vīna krūkas ticīgs draugs,
bezbēdis ar košu dziju
Audu bilžu tepīkus,
marķīzi kad ieraudzīju.

Trešo reizi adata
lotosā un zvaigznē dūra,
Kad no galma karietes
sacīja man Pompadūra:

— Jautrais maestro, izaužiet
gaišu krāsu gobelēnu,
Ludviķi ar Venēru —
vasali ar lepno lēnu! —

Marķīze, lūk, paraugus
krāšņus rāda magazina!
Nāk no Gentes maestro pats —
daudz viņš redzējis, daudz zina!

— Maestro, lūdzu palīdziet
izkāpt man no ratiem ārā!
Redzēt bilžu tepikus
vēlas mana gaume kārā! —

Markīzi es pacēlu,
kuŗai tautu virsū rīdī,
Un kā zemes cēlējs pats —
Atlass — jutos es tai brīdī.

Tikai savu darbu tas
allaž dēvē aplam sūru,
Man turpretī viegli bij
pacelt daiļo Pompadūru.

KOMISKĀ BALĀDE.

Ampīra laiks tik atļauj to,
ka galma dāma skrej
Ap fontāniem ar tauriņiem
un baltais terjers rej.
Kā Dizraēlijs dendijs vārs
ar ciklamēnām nāk —
Nav Artūrlaikā dzimis viņš
un cilindri celt māk.
Viņš nerātnejai lēdijai,
kas siltumnīcā skrej,
Grib zilās ciklamēnas dot,
bet baltais terjers rej.
Lords satrūkstas un jautā sev: —
— Ak vai, ko darīt nu?.. —
Tam šķiet, ka acu priekšā redz
viņš pašu Cerberu.
— Ak drošais Ričard Lauvassirds,
kādēļ man lemts tā ciest,
Jo lēdija drīz smieties sāks,
bet terjers zobus griezt! —

— Mans lord, cik šorīt saulains viss,
cik viegli tauriņš skrej!
Ko gribiet sacīt man? — tā teic,
bet baltais terjers rej.
Lords stomas, Briggas mežģiņauts
tam jāņem, jo viņš svīst,
Bet dāma teic: — Cik žēl, mans lord,
ka ciklamēnas vīst! —
Klāt liktenīgais brīdis — lords
tvīkst, saltus sviedrus lej
Un izmisumā čukst: — Man bail,
ka baltais terjers rej! —

ODA BRIESMĪGAI DĀMAI.

Dimd lielgabals lepni, kad uguni splauj
Pār ieleju plašu un rāmu,
Bet balss man vēl lepnāk lai pieaug un gŗauj,
Kad cildinu Briesmīgo Dāmu!

Kad bērzā melns teteris burināt sāk,
Tam acis met rūsganu liesmu —
Bet Briesmīgai Dāmai vēl ugunīgāk
Es skandināt gribu šo dziesmu!

Zils katarakts skaļš ir — vēl jautrāks Tai prāts,
Kad draugiem Tā laipnības dāvā —
Tad dusmīgs es skreju un apbēdināts
Pie dzeltēnām cielavām pļavā.

Bet pazemīgs nāku drīz atkal pie Tās
Kā dumpinieks, izcietis trimdu,
Un gaidu, kad glāstot Tā acis man klās
Ar sarkanu cūkādas cimdu.

Kaut valoda skan Tai it priecīga vien
Kā zvaniņš pie vanaga kājas —
Bet dvēsele tomēr, to dzirdot, arvien
Līdz nāvei man iztrūcinājas.

— Cik Viņa ir briesmīga! — strādnieki teic,
Kad sieviete lepnā un baigā
Visgrūtākos darbus kā rotaļu veic
Ar uzvaras liksmību vaigā.

Par marmora kolonnu ķēnišķīgo
Vēl augstāk Tai gudrība tiecas —
Un tādēļ lai bijīgi galva pret To
Kā vārpa pret sauli man liecas!

Kā mānīcīgs sulainis noskūpstu Tai
Ar izbailēm kurpes ik rītu,
Jo piederu Viņai — Visbriesmīgākai —
Un stāvu par To es un krītu!

DZIESMA BLAKTIJ.

Cik bizonis ir baigs pārlieku!
Cik ļauns ir kaujā musketiers!
Bet tu ar asinskāru prieku
Man kodi, blakts, un zūd man miers.

Kā ļauna aukle naktī klusu
Ar kurpēm sarkanām labprāt,
Kad daiļai sievai blakus dusu,
Tu atnāc mani kaitināt.

Es aizdedzinu zilu sveci,
Lai labāk veiktos nodoms mans,
Un tevi, kad tu gaŗām teci,
Es tveru bargs kā Ćingishans.

Brūnsarkana kā spāņu roze
Pa raibām tapetēm, kad nakts,
Tu — apaļa kā aprikoze —
Nekad vairs nestaigāsi, blakts!

— Es esmu klusa, lēna, liesa, —
Blakts manā dūrē gauži raud,
— Vai moku rats, vai kakla tiesa
Par palaidnībām, kungs, man draud?

Mēdz garžas nelķes mērcēt vīnā:
Met pienā meŗa zemenes —
Bet tevi franču terpentīnā
Pirms soda nomazgāšu es.

Tu peldēsi pa māla krūzi,
Un tikko paies karstā nakts,
Ar sidrabotu arkebūzi
Es tevi noŗauŗu, ai blakts!

DZIESMA PAR SLINKUMU.

Kad slinkumā brīžam man sildīties
Kā arbūzim saulē tīkas,
Cik viegli tad aizmirstu es, paties,
Ir rūpes lielas, ir sīkas!

Tik iegrimt tad spilvenos kuplos man,
Kas smaržo kā zemeņogas.
Vējš apsēs kā arābu kokle skan,
Un snaudiens drīz klāt jau zogas.

Tā nemanot mīlīgas stundas iet,
Kas pārpilnas siltu dvesmu.
Es smaidīdams saku tad sev: — Man šķiet,
Kā sliņķu ķēniņš nu esmu! —

Lai klauvē pie palodām Pienākums
Kā ubags tik bikli un kautri,
Lai sabrūk pār mani kaut debesjums,
Es palagos grozos jautri!

Vēl gultu es mīlu: ir spilvenus šos,
Ir segu tik maigu, tik košu!
Vēl ilgi un saldi es žāvāšos
Un miegu vēl nogaršošu!

Kaut slinkumā jūtos tik labi es
Kā sivēns, kam firzīķis zobos,
Drīz ārā no snaudiena svētlaimes
Kā zirnis no pāksts es lobos,

Jo karsts top drīz spilvenos kuplos vaigs,
Drīz gulta vairs nav man ērta,
Un nemiers tuvojas liels un baigs
Kā tuksneša smilšu vētra.

Kā pastara tiesā dun palodas,
Sauc Pienākums balsi skarbu,
Un mani vairs atturēt nevar nekas —
Es kliežu, cik jaudas: — Uz darbu! —

(1926. — 1937.)

	Lp.
Ķēniņi	7
MIKĒNAS VĀZE	9
Mikēnas vāze	11
Dionisa flautas	13
Bišu romance	14
Dāfne un Apolons	16
Lūgšana rozēs pumpuram	17
Pie jūras	18
Frīna Atēnās	19
Ražas vācējs	20
Pans un Echo	23
Ciklamēns	24
ASFODELES	25
Tabakas elēģija	27
Pēdējās dienās	29
Kaļ it kā dzeņi zeltkaļi naudu	30
Dārznieka elēģija	31
Maza elēģija	33
Skumjas pēc laukiem	34
Soneta par vēsturi	35
Zvans Rolands	36
Noskumušais	39
Vieglprātīgie mīlētāji	40
Lieldienu romance	41
• Zvejnieka un konfekšu tinējas kāzas	43
Soneta par dieviem	46
Elēģija	47
Smarželjas elēģija	49
Pirmā mīla	50
Mazā putna erickiņa dziesma	51

Akmens laikmeta dziesma	52
Biezokni	54
Mežonīgais ponijs	55
Zilās jūras zvejnieks	56
Ziemeļu vīns	58
Vēsmai	60
Zvaigžņu rotaļas	62
Kuģi	64
Mazie vilņi jūrmalā	65
Ceļnieka elēģija	66
DZEGUZE ĀBELĒ	69
Vectēva nāve	71
Balāde par kaŗa kalpu	72
Balāde par moderi	73
Ezergaiļa balāde	75
Kaŗa kalpa dziesmiņa	76
Latvietes elēģija	77
Dzejnieka elēģija	79
Elēģija mencai	81
Ciemos pie vecāsmātes	82
Bēŗu dziesma	85
Dziesma par zaļo dzilnu	86
Mīla sapnī	88
Zeltotā romance	89
Caunes romance	91
Žagatas romance	92
Nicenietes godina dziesminieku	93
VECRĪGAS SAULE	95
Zviedru vāŗtu romance	97
Izslāpušais mūks	98
Balāde par zivju ēŗgli	99

Maija grāfs senajā Rīgā	100
Rātskunga meitas romance	102
Leģenda par balto cekuldūkuru	103
Iemilējies galdnieks	106
Bohēmiešu mila	107
Balāde par zustreņu acīm	108
VILKA DZIESMAS	115
Vilka dziesma	117
Seska dziesma	120
Kad neļķe ir manā rokā	122
Prieka meklētāja dziesma	123
Apokaliptiskais zvērs	125
Dziesma par dzīves gudribu	127
Apžilbināšanās	128
Dziesma par meliem	130
Žēlabu dziesma	132
EPIKURA GALDI	139
Sienāža romance	141
Priecīga ēdāja dziesma	142
Garžvielas	143
Rasola darināšana	146
Bezbēdīgā romance	148
Komiskā balāde	150
Ēda Briesmīgai Dāmai	152
Dziesma blaktij	154
Dziesma par slinkumu	155

3-5

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0306122359

